

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O STANJU U
ŠKOLSTVU I POSLOVANJU
ŠKOLSKIH USTANOVA
ČIJI JE OSNIVAČ OSJEČKO-
BARANJSKA ŽUPANIJA
U 2013. GODINI**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za prosvjetu,
kulturu, šport i tehničku kulturu
Osječko-baranjske županije*

Osijek, listopada 2014.

**IZVJEŠĆE O STANJU U
ŠKOLSTVU I POSLOVANJU
ŠKOLSKIH USTANOVA
ČIJI JE OSNIVAČ OSJEČKO-
BARANJSKA ŽUPANIJA
U 2013. GODINI**

I. UVOD

Vlada Republike Hrvatske u svom Programu za razdoblje od 2000. do 2004. godine se opredijelila za decentralizaciju financiranja u odgoju i obrazovanju. U skladu s tom programskom orijentacijom tadašnje Ministarstvo prosvjete i športa utvrdilo je model decentralizacije u školstvu. Po uzoru na obrazovnu politiku većine europskih zemalja zadržana je kombinacija centraliziranog i decentraliziranog sustava.

Donošenjem Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine" broj 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., 90/11., 16/12., 86/12. i 94/13. u daljnjem tekstu: Zakon) člankom 143. utvrđeno je za koje namjene se obvezno u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva za financiranje škola čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a za koje namjene se mogu osigurati financijska sredstva u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva za:

- prijevoz učenika osnovnih škola,
- sufinanciranje smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima,
- naknade za prijevoz na posao i s posla radnicima srednjoškolskih ustanova,
- ostala materijalna prava ugovorena kolektivnim ugovorom osim materijalnih prava navedenih u članku 142. stavku 1. točki 2. ovog Zakona,
- materijalne i financijske rashode škola koji obuhvaćaju i rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja,
- rashode za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju školskog prostora te opremanje školskih ustanova prema standardima i normativima koje propisuje ministar, a u skladu s državnim pedagoškim standardima.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u svom Proračunu mogu, sukladno članku 143. stavku 2. Zakona, osigurati i sredstva za sufinanciranje drugih programa u školama odnosno prema članku 143. stavku 3. jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave može utvrditi i šire javne potrebe u školstvu za koje osigurava sredstva u svom proračunu.

U Državnom proračunu osiguravaju se sredstva za namjene utvrđene u članku 142. stavak 1. Zakona. U bitnome valja naglasiti da se iz Državnog proračuna izdvajaju sredstva za plaće i naknade plaća s doprinosima na plaće, ostala materijalna prava radnika ugovorena kolektivnim ugovorom, stručno osposobljavanje i usavršavanje, te za nacionalne programe koje usvoji Hrvatski sabor.

Nadalje, u Državnom proračunu osiguravaju se i sredstva za sufinanciranje programa rada s darovitim učenicima, obrazovanja učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina, opremanja škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom koja uključuje posebne računalne programe i sadržaje, opremanje školskih knjižnica obveznom lekturom, sufinanciranje programa od zajedničkog interesa za odgojno-obrazovnu djelatnost (sustav informiranja, stručno-pedagoški časopisi, stručne knjige, programi ustanova i stručnih udruga, obljetnice i manifestacije, programi izvannastavnih aktivnosti).

Polazeći od citiranih odredbi Osječko-baranjska županija preuzela je financiranje većine škola, izuzev 20 osnovnih škola koje financira Grad Osijek.

Osječko-baranjska županija osnivač je 51 osnovne i 29 srednjih škola uključujući i dva samostalna srednjoškolska učenička doma, a Grad Osijek osnivač je 20 osnovnih škola koje djeluju u Osijeku. U srednjem školstvu djeluje jedna vjerska škola s pravom javnosti i to Isusovačka i klasična gimnazija s pravom javnosti čiji je osnivač Provincijalat Hrvatske pokrajine Družbe Isusove. Osim škola čiji je osnivač, Osječko-baranjska županija financira i Isusovačku i klasičnu gimnaziju s pravom javnosti koja kao vjerska škola, sukladno međunarodnom ugovoru između Vlade Republike Hrvatske i Svete Stolice, ima isti status kao i državne škole.

Svake godine Skupština Osječko-baranjske županije donosi Odluku o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija u osnovnom i srednjem školstvu. Na taj način zadovoljava se minimalni financijski standard u školstvu.

Osim poslova vezanih uz financiranje decentraliziranih funkcija školstva, Osječko-baranjska županija svake godine zajedno s Proračunom donosi Program javnih potreba u školstvu te izdvaja sredstva za županijska natjecanja i smotre, za realizaciju programa i projekata u osnovnim i srednjim školama, ali i u području odgoja i obrazovanja općenito, za ispraćaj maturanata, sufinancira nabavku školske lektire za učenike osnovnih škola i drugo predviđeno Programom javnih potreba u školstvu.

Osječko-baranjska županija kao osnivač 51 osnovne i 29 srednjih škola obavlja poslove osnivača temeljem ovlasti utvrđenih Zakonom o ustanovama i drugim propisima. Osječko-baranjska županija nastoji sukladno financijskim mogućnostima ulagati u školstvo u cilju ravnomjernog razvitka svih škola i podizanja školskog standarda.

U nastavku dajemo prikaz stanja u školstvu u 2013. godini.

II. STANJE U OSNOVNOM ŠKOLSTVU

1. OSNOVNO ŠKOLSTVO U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

Sukladno Mreži osnovnoškolskih ustanova¹ na području Osječko-baranjske županije djeluje ukupno 71 matična osnovna škola sa 107 područnih škola u kojima se provodi djelatnost odgoja i obrazovanja. Od navedenog broja osnovnoškolskih ustanova Osječko-baranjska županija je osnivač 51 matične osnovne škole i 105 područnih škola u kojima se odgoj i obrazovanje provodi ukupno u 205 objekata; 4 matične škole djeluju u dva objekta što je ukupno 55 objekata, 2 područne škole djeluju u dva objekta što je ukupno 107 objekata, dok raspolažemo i s 45 športskih dvorana.

U ustroju osnovnih škola naše Županije djeluju i škole sa specifičnim programima i to:

- Centar za odgoj i obrazovanje "Ivan Štark" u Osijeku odgaja učenike s teškoćama u razvoju (laka, umjerena i teža mentalna retardacija). Ova škola ima regionalno značenje, a pri osnovnim školama u Osijeku, Belom Manastiru, Dardi, Đakovu, Valpovu, Donjem Miholjcu i Đurđenovcu djeluju posebni odjeli za učenike s teškoćama u razvoju;
- Glazbena škola Franje Kuhača u Osijeku koju pohađaju daroviti učenici osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta u području glazbene umjetnosti,

¹ Mrežom osnovnoškolskih ustanova, prema odredbi članka 9. Zakona, utvrđuju se osnovnoškolske ustanove koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja na području za koje se mreža utvrđuje, sa svim njihovim objektima u kojima se provodi odgoj i obrazovanje, područjima na kojima se može osnovati školska ustanova te programima odgoja i obrazovanja koje školske ustanove ostvaruju, uključujući i posebne programe za učenike s teškoćama. Mreža osnovnih škola ustrojava se na način da zadovoljava iskazane potrebe utvrđene sustavnim praćenjem i predviđanjem demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja na području županije, udovoljava zahtjevima dostupnosti i racionalnog ustroja upisnih područja, te ispunjava uvjete i mjerila propisana Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja ("Narodne novine" broj 63/08. i 90/10.).

- Osnovna glazbena škola "Kontesa Dora" u Našicama, koju pohađaju učenici osnovnoškolskog uzrasta,
- Umjetnička škola u Belom Manastiru, koju također pohađaju učenici osnovnoškolskog uzrasta, a čiji je osnivač Grad Beli Manastir,
- a u OŠ "A. Harambašić" Donji Miholjac, "I. G. Kovačić", Đakovo, M. P. Katančića, Valpovo djeluju odjeli osnovne glazbene škole;
- Prosvjetno kulturni centar Mađara u Republici Hrvatskoj u Osijeku pohađaju učenici osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta, a nastavu slušaju na mađarskom jeziku.

Unatoč problemima u kojima se nalazi gospodarstvo, u našoj Županiji prisutno je veliko razumijevanje za potrebe školstva. Sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, za sve učenike od I. - IV. razreda koji imaju adresu stanovanja udaljenu od škole najmanje tri kilometra i učenike od V. - VIII. razreda koji imaju adresu stanovanja udaljenu od škole najmanje pet kilometara u 2013. osiguran je prijevoz autobusima javnog prijevoznika Panturist d.d. Osijek, a za što se osiguravaju znatna materijalna sredstva.

U svim osnovnim školama redovito se provode sistematski pregledi i cijepljenja učenika.

Na početku 2013./2014. školske godine od ukupno 71 osnovne škole 53 radi u dvije smjene dok je u 18 škola organizirana nastava u jednoj smjeni. Produženi boravak organiziran je za 309 učenika u 11 osnovnih škola Grada Osijeka dok se u ostalim školama Osječko-baranjske županije ovaj program ne provodi.

Prehrana učenika organizirana je u 66 osnovnih škola za 14.293 učenika:

- zajutak za 1.419 učenika
- topli obrok za 1.975 učenika
- ručak za 248 učenika samo u školama Grada Osijeka i
- mliječni obrok za 10.651 učenika.

1.1. Organizacija nastave

Rad u osnovnim školama organiziran je sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Godišnjem programu rada i orijentacijskom kalendaru rada ustanove te Kurikulumu kojim su definirane sve ostale aktivnosti u školi

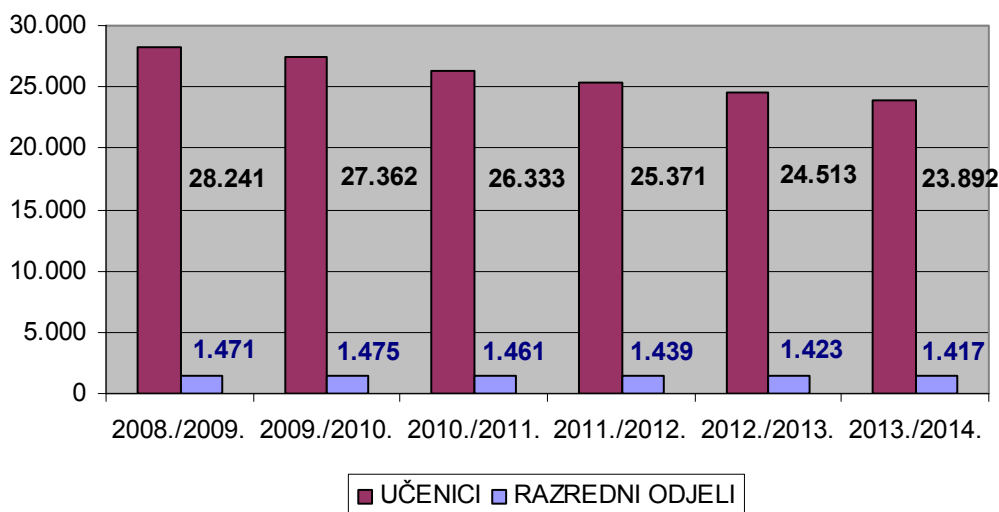
Osnovne škole obvezne su ostvariti najmanje 175 nastavnih dana što je u školskoj 2012./2013. godini i učinjeno. Iz izvješća koja su dostavile škole vidljivo je da je ostvareno 180 nastavnih dana (37 tjedana), sukladno Kalendaru rada za 2012./2013 i nastavnom planu i programu, odnosno nastavnom predmetu. Uvjeti rada naših osnovnih škola su zadovoljavajući uz stalnu brigu i ulaganje na podizanju pedagoškog standarda. Svjesni i nedostataka, kao što su između ostalog nedostatak športskih dvorana, u Osječko baranjskoj županiji ulažu se naponi kako bi se ti nedostaci što prije otklonili. Naime od 51 osnovne škole, kojima je osnivač Županija, u 2013. godini osam osnovnih škola nije imalo športsku dvoranu što je za posljedicu imalo nekvalitetno izvođenje nastave tjelesno zdravstvene kulture.

Na početku školske 2012./2013. godine osigurana su sredstva za realizaciju osnovnoškolskog programa i programa osnovne glazbene škole za ukupno 25.489 učenika od čega za 24.513 učenika u redovitom osnovnoškolskom programu i 976 učenika u programu osnovne glazbene škole.

Školsku 2012./2013. godinu na području cijele Županije do kraja školske godine pohađa 24.345 učenika u redovitom osnovnoškolskom programu razvrstanih u 1.423 razredna odjela i 958 učenika koji pohađaju program osnovne glazbene škole razvrstanih u 71 razredni odjel.

Stavljajući u odnos ukupan broj učenika u redovitom osnovnoškolskom programu na kraju školske godine i broj razrednih odjela prosjek učenika po razrednom odjelu iznosi 17 učenika. Ovako mali broj odjela posljedica je svake godine sve manjeg broja upisa učenika u osnovnu školu, posebice malog broja učenika u kombiniranim razrednim odjelima u područnim školama, dopuštene podjele razrednog odjela ukoliko su integrirani učenici s teškoćama u razvoju te malog broja učenika u odjelima koji slušaju nastavu na jezicima nacionalnih manjina, a za što posjedujemo suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Navedeno je vidljivo i u Grafikonu 1.

Grafikon 1. Broj učenika i razrednih odjela u redovitom osnovnoškolskom programu na početku posljednjih šest školskih godina

1.2 Rezultati odgojno obrazovnog rada u 2012./2013. školskoj godini

Kako bismo prikazali što potpunije stanje u školstvu u 2013. godini morali smo izvršiti analizu

- završetka 2012./2013. kao i
- početka 2013./2014. školske godine.

Analize smo izvršili na temelju dostupnih podataka iz škola. Podaci obuhvaćaju sve osnovne škole s područja Županije ne izdvajajući osnovne škole grada Osijeka, iako Županija nije njihov osnivač. Analizom izvješća osnovnih škola možemo konstatirati da su sve škole realizirale godišnje programe, a rezultat realizacije prije svega vidljiv je u ostvarenom uspjehu učenika.

1.2.1 Uspjeh učenika u redovitom osnovnoškolskom programu i programu osnovne glazbene škole u Osječko-baranjskoj županiji na kraju školske godine 2012./2013

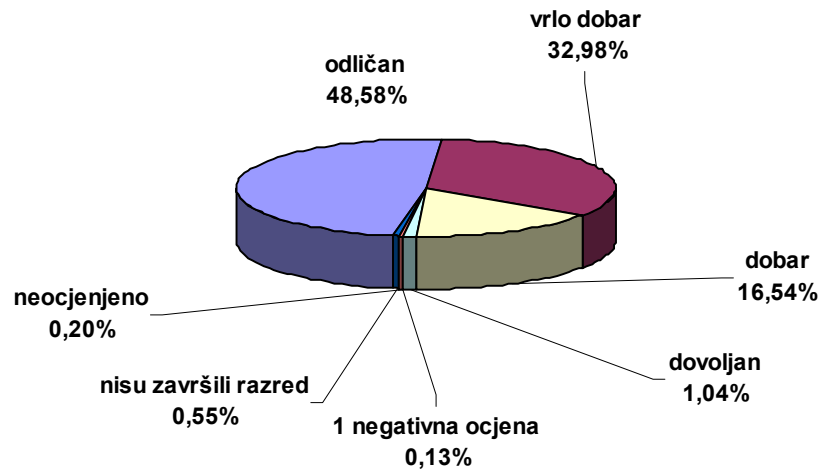
Na kraju školske godine 2012./2013. u redovitim osnovnim školama Osječko baranjske županije bilo je 24.345 učenika, od kojih u viši razred prelazi 24.164 učenika ili 99,26% i to:

- s odličnim uspjehom 11.826 učenika
- vrlo dobrim uspjehom 8.029 učenika
- dobrim uspjehom 4.026 učenika
- dovoljnim uspjehom 252 učenika
- s jednom negativnom ocjenom 31 učenik

U osnovnim školama Osječko-baranjske županije razred ponavlja 133 učenika, dok je 48 učenika ostalo neocijenjeno. Postotni udjeli uspjeha učenika u školskoj godini 2012./2013. vidljivi su u grafikonu 2.

Grafikon 2.

Uspjeh učenika u redovitom osnovnoškolskom programu na kraju 2012./2013. godine

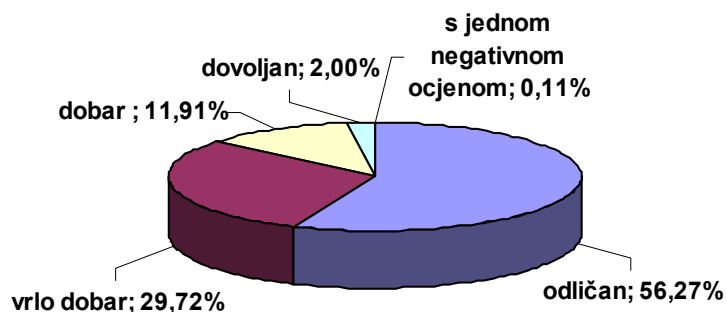
Uspjeh učenika u programu osnovne glazbene škole

Iz izvješća škola također je vidljivo da je u 2012./2013. školskoj godini 958 učenika, pored pohađanja redovitog osnovnoškolskog programa pohađalo i program osnovne glazbene škole o čemu također dobivaju svjedodžbu o uspjehu. U odnosu na prošlu školsku godinu (2011./2012. - 882 učenika) pokazan je veći interes za pohađanje programa osnovne glazbene škole. Podaci pokazuju da je na kraju školske 2012./2013. godine program osnovne glazbene škole završilo 949 učenika, od kojih 99,06% prelazi u sljedeći razred (949 učenika), i to:

- s odličnim uspjehom 534 učenika
- vrlo dobrim uspjehom 282 učenika
- dobrim uspjehom 113 učenika
- dovoljnim uspjehom 19 učenika
- s 1 negativnom ocjenom 1 učenik

Grafikon 3.

Uspjeh učenika u glazbenom osnovnoškolskom programu na kraju 2012./2013. godine

Glazbeno obrazovanje je tijekom godine napustilo 2,61% ili 26 učenika, a 11 učenika nije završilo razred (1,15%).

1.2.2 Izborna nastava

U osnovnoškolskom obrazovanju osnovni oblik nastave je obvezna redovita nastava koja predviđa odgojno-obrazovnu djelatnost u školi koja obvezuje na pohađanje, odnosno sudjelovanje u odgojno-obrazovnom i školskom radu prema propisanom nastavnom planu i programu i koja je definirana školskom godinom u punom trajanju. Međutim radi zadovoljavanja posebnih interesa učenika i proširivanja njihovih znanja u osnovnoj školi učenicima se nudi izborna nastava kao redoviti prošireni i produljeni program za učenike koji mogu i hoće više.

12.632 učenika pohađalo je izbornu nastavu, od kojih je 1.272 učenika izabralo dva izborna predmeta. Daljnja analiza pokazuje da je vjeronauk kao izborni predmet izabralo 10.536 ili 83,41% učenika, slijedi strani jezik sa 1.980 ili 15,67% učenika, dok je manje od 1% učenika izabralo i završilo informatiku ili neki drugi izborni predmet (116 učenika ili 0,92%). U predmetnoj nastavi svaki učenik izabrao je dva izborna predmeta, a poneki i tri. Od 12.985 učenika predmetne nastave na kraju 2012./2013. školsku godinu 28.368 učenika pohađalo je izbornu nastavu. Najveći broj učenika, 11.883 učenika ili 42,58% učenika završio je izborni predmet vjeronauk, zatim prema interesu slijedi informatika 9.573 učenika ili 34,30% učenika te strani jezik 5.691 učenik ili 20,39% učenika dok je ostale predmete izabralo oko 2,72% učenika.

U Osječko-baranjskoj županiji velik broj učenika je pohađao izbornu nastavu. Nastava izbornog predmeta odvijala se po planu i programu koji određuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. Odabrani izborni predmet ili izborni predmeti biraju se na početku školske godine, a obvezni su tijekom cijele školske godine za učenike koji su se za njih opredijelili.

1.2.3 Dodatna nastava

Dodatna nastava organizira se za učenike koji pokazuju interes za proširenjem znanja iz pojedinih predmeta ili područja.

Dodatna nastava se također organizirala za napredne i darovite učenike osnovnih škola Osječko-baranjske županije i pohađalo ju je 4.075 učenika ili 35,87% od ukupno 11.360 učenika razredne nastave i 4.659 učenika ili 35,88% od 12.985 učenika predmetne nastave. U okviru dodatne nastave za učenike predmetne nastave učenici se pripremaju za sudjelovanje na natjecanjima iz pojedinih predmeta i područja.

Da je ovaj oblik rada prepoznat kao vrlo značajan dokazuje i podatak da se na području naše Županije u Programu javnih potreba u školstvu izdvajaju sredstva za organizaciju županijskih natjecanja i smotri na kojima svoje znanje pokazuju napredni i daroviti učenici. Rezultati koje učenici naše Županije postižu na županijskim/međužupanijskim, državnim i međunarodnim natjecanjima i smotrama potvrđuju da ovaj rad zaista zavređuje potporu o čemu Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu podnosi Skupštini posebno izvješće.

1.2.4 Dopunska nastava

Dopunska nastava u osnovnim školama organizira se za učenike koji nisu na redovnoj nastavi bili u mogućnosti savladati gradivo, odnosno imaju teškoće u svladavanju programskih sadržaja.

Ovu nastavu ukupno u osnovnoškolskom obrazovanju je pohađalo 11.177 učenika. Pohađalo ju je 5.018 učenika razredne nastave ili 44,17% i to najviše iz matematike 2.416 učenika, zatim slijedi hrvatski jezik 2.411 učenika, dok je 191 učenik poteškoće imao u svladavanju programskih sadržaja iz stranih jezika, prirode i društva, te ostalih predmeta.

Kod učenika predmetne nastave 6.159 učenika ili 47,43% pohađalo je dopunsku nastavu najviše iz matematike 2.414 učenika, potom iz hrvatskog jezika 1.945 učenika, a 1.454 učenika pohađalo je dopunsku nastavu iz engleskog i njemačkog jezika, iz kemije 203 učenika, dok je 143 učenika pohađalo dopunsku nastavu iz ostalih predmeta.

1.2.5 Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti

Slobodno vrijeme pruža velike mogućnosti za kulturni i stvaralački razvoj ličnosti. Njegovo provođenje u odgojno-obrazovnom sustavu najčešće je unutar izvannastavnih aktivnosti kroz koje učenici zadovoljavaju potrebe i interese te ostvaruju specifična umijeća i sposobnosti. Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti obuhvaćaju različite programe radi zadovoljavanja širokog interesa učenika od jezično-umjetničkog područja, glazbenog, likovnog, preko prirodoslovno-ekološkog područja i tehničkih područja do športskih aktivnosti. U izvannastavne i izvanškolske aktivnosti uključen je veliki broj učenika što nas čini zadovoljnim jer one imaju i veliku odgojnu ulogu, posebice u ovom vremenu borbe protiv raznih ovisnosti čemu pridonosi realizacija niza projekata i nacionalnih programa koji se provode kako školama tako i izvan njih.

Analizom smo utvrdili da je izvannastavnim aktivnostima koje se odvijaju u školi bilo obuhvaćeno 21.032 učenika koji su sudjelovali kroz 1.607 skupina/sekcija i to 9.926 učenika razredne nastave i 11.106 učenika predmetne nastave. Iako je godinama prisutan trend smanjenja broja učenika, uključenih učenika u izvannastavne aktivnosti svake godine je sve više, tako da je 2012./2013. godine u izvannastavne aktivnosti bilo uključeno 86,39% učenika osnovnih škola na području Osječko-baranjske županije.

Prema izvješćima škola 52,97% učenika je bilo uključeno i u brojne izvanškolske aktivnosti/područja kao što su jezično-umjetničko, glazbeno-likovno, prirodoslovno-ekološko, tehničko i športsko, a koje se realiziraju u raznim udrugama, kulturno-umjetničkim društvima, sportskim klubovima i slično.

1.2.6 Izostanci učenika

Daljnja analiza završetka 2012./2013. godine dovodi nas do broja izostanka učenika osnovnih škola koji je zaista značajan. Tako su u osnovnim školama naše Županije učenici osnovne škole ukupno izostali 1.114.204 sata što je u odnosu na prošlu školsku godinu manje za 17.916 sati, ali je i upisano 858 učenika manje nego na početku školske 2011./2012. godine.

Nadalje proizlazi da je u prosjeku svaki učenik u osnovnim školama naše Županije tijekom godine izostao s redovite nastave 45,77 sati što je u odnosu na prošlu godinu više za 1,17 sati po učeniku. Ističemo da učenici u pravilu više izostaju opravdano te od 45,77 sati, koliko prosječno otpada na svakog učenika, 44,02 sata je opravdani izostanak, a neopravdani izostanak je 1,75 sati. Izostanci učenika su problem koji postoji duže vrijeme, tako da je potreban kontinuirani rad i aktivno uključivanje stručno razvojne službe u školi, kao i roditelja učenika na rješavanju ovog problema.

1.2.7 Pedagoške mjere

U odnosu na 2011./2012. godinu iako je manji broj učenika smanjenje je i pohvala i nagrada u apsolutnom broju. Naime učenicima je izrečeno 8.838 pohvala, što je brojčano manje za 738 pohvala nego prošle godine, 1.299 nagrada što je 50 nagrada manje u odnosu na prethodnu školsku godinu.

Navedeno ne bi bilo zabrinjavajuće da u isto vrijeme nije došlo do povećanja izrečenih opomena i ukora. Prošle godine izrečeno je 857 opomena što je s obzirom na manji broj učenika povećanje od 0,43% u odnosu na prošlu godinu. Učenicima su izrečena i 266 ukora što je u postotku 0,12% više u odnosu na prošlu godinu. Kod izricanja strogih ukora je izrečeno 124 stroga ukora što je 10 strogih ukora više nego prošle godine. U 27 slučajeva je primijenjena mjera odgojno-obrazovnog tretmana produženog stručnog postupka, a u 6 slučajeva pedagoška mjera preseljenja u drugu školu.

I u ovom dijelu analize svakako treba naglasiti manji broj učenika koji je završio školsku 2012./2013. godinu u odnosu na prošlu školsku godinu, a broj izrečenih pedagoških mjera je značajan te zahtijeva i dalje povećanu potrebu za odgojnim radom u školi i kući.

1.3. Pregled upisa učenika u školsku 2013./2014. godinu

Na početku 2013./2014. školske godine u redoviti osnovnoškolski program uključeno je 23.892 učenika razvrstanih u 1.417 razrednih odjela, od kojih u isto vrijeme 1.019 učenika pohađa i program osnovne glazbene škole raspoređenih u 72 razredna odjela. Učenici koji pohađaju i program osnovne glazbene škole to čine ili u Glazbenoj školi Franje Kuhača u Osijeku, Osnovnoj glazbenoj školi "Kontesa Dora" u Našicama, Umjetničkoj školi u Belom Manastiru ili u glazbenim odjelima organiziranim pri školama OŠ I. G. Kovačić, Đakovo, OŠ A. Harambašić, Donji Miholjac, OŠ M. P. Katančića, Valpovo, te na kraju godine i završavaju dvije škole.

Iz gore navedenih podataka vidljivo je da je 2013./2014. školsku godinu započeo 621 učenik manje i 6 razrednih odjeljenja manje u odnosu na početak 2012./2013. školske godine.

Sve osnovne škole na području Osječko-baranjske županije na početku 2013./2014. djelovale su na prostoru od 219.092,34 m² unutarnjeg prostora što čini 1.173 učionica, 386 učiteljskih kabineta, 302 uredske prostorije, 148 zbornica, 82 knjižnice, 66 športskih dvorana, 205 vanjskih sportskih terena, 84 informatičke učionice, 108 školskih kuhinja, 72 blagovaonica te 855 sanitarnih prostora i 1.115.492,34 m² vanjskog prostora uključujući i sportske terene.

Škole imaju i značajan knjižni fond i to 329.583 učeničke knjige što je po učeniku 13,8 knjiga. U osnovnim školama učenici se obrazuju na 2.744 računala, što je 0,12 računala po učeniku, odnosno 9 učenika se obrazuje na 1 računalu.

Nadalje, od ukupno 23.892 učenika koji pohađaju redovitu osnovnu školu na području Osječko-baranjske županije, 7.763 učenika svrstanih u 398 razrednih odjela pohađaju dvadeset osnovnih škola na području Grada Osijeka budući da je Grad Osijek njihov osnivač.

Sve škole rade u petodnevnom radnom tjednu. Najveći broj škola radi u dvije smjene i to njih 52, u jednoj 19. Cilj je da se u što većem broju škola omogući rad u jednoj smjeni.

Osim na hrvatskom nastavnom jeziku 691 učenik naše Županije, razvrstan u 72 razredna odjela, što čini 9,6 učenika u odjelu, nastavu prati:

- na mađarskom nastavnom jeziku 169 učenika razvrstanih u 24 razrednih odjela što čini 7,04 učenika po odjelu,
- na njemačkom nastavnom jeziku 74 učenika razvrstanih u 6 razrednih odjela što čini 12,33 učenika po odjelu i
- na srpskom nastavnom jeziku 448 učenika razvrstanih u 42 razredna odjela što čini 10,67 učenika po odjelu.

Usporedimo li s prošlom godinom vidljiv je rast učenika koji prate nastavu na njemačkom jeziku, dok je nastava na mađarskom i srpskom jeziku unatoč smanjenju učenika ostala na istoj razini.

Od 2005. godine sukladno Nacionalnom programu za Rome i od 2013. godine sukladno Nacionalnoj strategiji za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, detaljnije pratimo i podatke o njihovom kretanju i obrazovanju na području Osječko-baranjske županije. Iz izvješća škola vidljivo je da 27 osnovnih škola, od 71 osnovne škole na području naše Županije, u 2013./2014. školskoj godini pohađa 353 učenika koji su se izjasnili kao pripadnici romske nacionalne zajednice, a u osam srednjih škola izjasnilo se 44 učenika. Svi oni pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Kada je riječ o pripadnicima Roma problemi kojima bi trebali dati pozornost u području obrazovanja jesu svakako nepravovremeno prijavljivanje za upis u I. razred, slabo predznanje odnosno nepohađanje vrtića ili predškole, neredovito pohađanje nastave, nepismenost roditelja, a ima i dosta ispisa prije završetka 8. razreda radi ranog stupanja u brak. Uvođenje romskih pomagača u razrede koje pohađaju učenici Romi zasigurno će pridonijeti kako boljem praćenju nastave tako i boljoj komunikaciji roditelja i škole.

1.4. Djelatnici u osnovnim školama

U osnovnim školama s redovitim osnovnoškolskim programom i programom osnovne glazbene škole naše Županije u školskoj 2013./2014.godini rad je započelo ukupno 3.375 djelatnika i to:

- 792 učitelja razredne nastave,
- 1.589 učitelja predmetne nastave,
- 72 ravnatelja,
- 111 djelatnika zaposleno je u pedagoško razvojnoj službi i to: 67 pedagoga, 27 psihologa., 16 defektologa i 1 logopeda,
- 66 knjižničara,
- 743 djelatnika zaposleno je u administrativno-tehničkoj službi i na ostalim poslovima.

Stavljajući u odnos broj odjela i ukupno uposlenih u redovitom osnovnoškolskom programu vidimo da na jedan razredni odjel dolazi 2,3 djelatnika po odjelu. Kada u odnos stavljamo učitelje i razredne odjele onda u razrednoj nastavi na jedan razredni odjel dolazi 0,8 učitelja, a u predmetnoj nastavi 2,3 učitelja na jedan razredni odjel.

Od 792 učitelja ili 0,9% ima srednju stručnu spremu, 411 učitelj ili 52,1% ima višu stručnu spremu i 371 učitelj ili 47% ima visoku stručnu spremu.

Od 1.536 učitelja predmetne nastave redovitog osnovnoškolskog programa, 83,3% ima visoku stručnu spremu, 16% ima višu stručnu spremu, a nestručno izvodi nastavu 0,8% učitelja kojima se priznaje srednja stručna sprema (apsolventi i sl.) i koji imaju radni odnos na određeno vrijeme.

Kako je problem pedagoško-razvojne službe kompleksan, potrebno je istaknuti da u osnovnim školama na 371 učenika dolazi jedan pedagog, na 923 učenika jedan psiholog, a defektolog na 1.557 učenika.

Zapošljavanjem određenog broja stručnih suradnika ublažen je problem nedostatka stručnih suradnika u osnovnim školama, ali ne i riješen. Radi potvrde navodimo da je u 2012./2013.školskoj godini u 71 osnovnu školu, s ukupno 23.892 učenika raspoređenih u 1.417 razrednih odjela, integrirano 994 učenika s teškoćama s rješenjima o primjerenom obliku obrazovanja. Za te učenike nužna je stručna pomoć defektologa i psihologa bez obzira na oblik integracije odnosno je li učenik potpuno ili djelomično integriran u razredni odjel ili pohađa posebne odjele u redovnoj školi. Nadalje, psiholozi i defektolozi angažirani su prilikom dijagnosticiranja i pružanja pomoći tijekom cijele školske godine pri izradi prilagođenih programa za učenike kojima se tijekom osnovnoškolskog obrazovanja utvrđivao primjereni oblik školovanja.

Svakako bi bilo nužno težiti da svaka naša škola ima stručnog suradnika psihologa bez obzira na veličinu, a razlozi tomu su potreba provođenja nacionalnih programa za suzbijanje agresije, društveno neprihvatljivog ponašanja, zlouporabe droga i sl., a sigurno su tu i problemi nastali u poslijeratnom razdoblju, nezaposlenost, devijantna ponašanja, zdravstvene poteškoće PTSP-a i sve veći broj djece s teškoćama u razvoju.

Upozoravamo na činjenicu da smo, analizom upisa učenika u osnovnu školu na području naše Županije u školsku godinu 2013./2014. ustanovili da se upisalo 23.892 učenika, a što je u odnosu na prethodnu školsku godinu za 662 učenika manje. Imamo saznanja da se u 2014./2015. godinu upisao 23.221 učenik što je opet smanjenje za 671 učenika, no analizu ćemo izvršiti u Izvješću za 2014. godinu.

Manji upis učenika za posljedicu ima sve veći tehnološki višak učitelja ne samo u razrednoj nastavi nego i u predmetnoj nastavi. Do sada je u dogovoru sa školama svake godine uspješno zbrinut tehnološki višak prije raspisivanja natječaja u školama, no s ovakvim trendom smanjenja upisa učenika to postaje sve teže. Problem tehnološkog viška je djelomično smanjen donošenjem Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja prema kojem je smanjen broj učenika u razrednom odjelu što je dovelo do povećanja broja razrednih odjela.

Zbog ključne uloge koju imaju odgojno-obrazovni djelatnici u ostvarivanju učeničkih postignuća, ističemo i stručno usavršavanje koje ima veliku važnost u cjelokupnim promjenama u obrazovnom sustavu. Stručno usavršavanje namijenjeno je nastavnom, ali i nenastavnom osoblju u osnovnim školama kako bi usavršili svoje praktične i profesionalne vještine te proširili znanja o odgojno-obrazovnim sustavima. Stručno usavršavanje učitelja i nastavnika provodi se putem seminara, aktiva i savjetovanja a čija organizacija je u ingerenciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta putem Agencije za odgoj i obrazovanje. No, težnja ka cjeloživotnom individualnom obrazovanju nameće potrebu uvođenju novih, u svijetu provjerenih modela, koje bi učitelji mogli birati prema svojim sklonostima i potrebama. Iako se ulažu veliki naponi na ovom području, mišljenja smo da bi agencije trebale više pozornosti dati stručnom usavršavanju učitelja koristeći europska iskustva provjerenih obrazovnih programa, a koji se često provode kroz neformalne oblike obrazovanja. Temeljni cilj stručnog usavršavanja jest iskoristiti i podići na najvišu moguću razinu sve unutarnje potencijale odgojno-obrazovne ustanove, nastavnih i nenastavnih djelatnika s krajnjim ciljem poboljšanja prije svega odgojno-obrazovnog procesa i obrazovnih rezultata učenika, ali i funkcioniranja obrazovne ustanove u cjelini, čemu teže i sudionici osnovnoškolskog sustava na području Osječko-baranjske županije.

2. FINANCIRANJE OSNOVNOG ŠKOLSTVA U 2013. GODINI

2.1. Podaci o financiranju osnovnog školstva u 2013. godini

Na temelju članka 143. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva ("Narodne novine" broj 29/13. i 108/13.) Ovom Odlukom utvrđena je ukupna bilanca sredstava za financiranje minimalnog financijskog standarda osnovnih škola i kriteriji i mjerila za utvrđivanje bilančnih prava županijama i gradovima do visine potrebnih sredstava za osiguravanje minimalnog financijskog standarda osnovnih škola.

U proračunu županija i gradova koji su preuzeli financiranje dijela javnih potreba u osnovnom školstvu, osiguravaju se, između ostalog, i sredstva za materijalne i financijske rashode osnovnih škola.

Kriteriji za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje materijalnih i financijskih rashoda su broj upisanih učenika u školskoj godini 2012./2013., a mjerilo je prosječna cijena po učeniku utvrđena po nositeljima financiranja. U školskoj godini 2012./2013. prema broju upisanih učenika u osnovnim školama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija, financiranje je obavljeno po prosječnoj godišnjoj cijeni koja je iznosila 2.187,58 kn po učeniku.

Kriteriji za utvrđivanje bilančnih prava za rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini, kao i rashodi za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja škola su: broj učenika, broj razrednih odjela i broj školskih zgrada.

Ukupna godišnja bilanca sredstava za osnovno školstvo u 2013. godini za financiranje materijalnih i financijskih rashoda iznosila je 37.556.419,00 kuna, a za nabavu proizvedene dugotrajne imovine, dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini, te materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja osnovnih škola iznosila je 11.013.770,00 kune.

Temeljem navedene Odluke Osječko-baranjska županija donijela je Odluku o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnih škola za 2013. godinu na svom području kako bi što ravnomjernije rasporedila bilancirana sredstva krajnjim korisnicima, ujednačila standard između škola, uvažavajući zahtjeve i specifičnosti svake škole. Za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog školstva županije i gradovi ostvaruju izvorne prihode iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 3,1% i s pozicije potpore izravnjanja za decentralizirane funkcije

Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013. godinu. Ukupno bilancirana sredstva za decentralizirane funkcije osnovnog školstva za 2013. godinu iznosile su 48.570.189,00 kuna. Osječko-baranjska županija je u 2013. godini ostvarila 4.659.807,60 kuna prihoda iz dodatnog udjela poreza na dohodak (izvorni prihodi) što u ukupnoj strukturi prihoda iznosi 9,59%, a s pozicije pomoći izravnjanja ostvareno je 43.383.581,59 kuna što iznosi 89,32%. Ukupno neutrošena sredstva za materijalne i financijske rashode u 2013. godini iznose 526.769,81 kunu što iznosi 1,09%. (Tablica broj 3.)

U tablici broj 1. prikazana je realizacija materijalnih i financijskih rashoda u osnovnim školama za 2013. godinu. U tablici br. 2. prikazan je raspored sredstava za materijalne i financijske rashode osnovnih škola na području Osječko-baranjske županije za 2013. godinu.

Materijalni rashodi škole koji se priznaju u stvarnim iznosima su: usluge prijevoza učenika osnovnih škola sukladno članku 69. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, energija, usluge tekućeg i investicijskog održavanja - otklanjanje nedostataka po inspekcijskim nalazima, servisi i kontrole i zdravstvene usluge.

Pokušamo li razvrstati rashode prema funkcijskoj ili programskoj klasifikaciji dobijemo sljedeću strukturu rashoda:

Usavršavanje nastave:	1.144.522,57 kuna	3,09%
• službena putovanja	402.206,37 kuna	
• stručno usavršavanje	48.139,04 kuna	
• ostale naknade troškova zaposlenima	277.505,26 kuna	
• usluge promidžbe i informiranja	67.010,00 kuna	
• zakupnine i najamnine	349.661,90 kuna	
Održavanje prostora i opreme škola:	6.021.517,22 kuna	16,26%
• uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.719.296,20 kuna	
• materijal i dijelovi za tekuće i inv. održavanje	335.424,32 kuna	
• usluge tekućeg i investicijskog održavanja	1.946.684,67 kuna	
• komunalne usluge	1.909.300,60 kuna	
• sitan inventar i auto-gume	82.731,86 kuna	
• ostale usluge	28.079,57 kuna	
Energija	15.614.358,45 kuna	42,17%
Naknade zaposlenicima	332.951,78 kuna	0,90%
• zdravstvene usluge	332.951,78 kuna	
Prijevoz učenika i vlastiti prijevoz roditelja	12.199.631,94 kuna	32,95%
Ostali rashodi i usluge	1.672.168,63 kuna	4,51%
Financijski rashodi	44.498,60 kuna	0,12%
• bankarske usluge i usluge platnog prometa	32.573,16 kuna	
• zatezne kamate	3.959,69 kuna	
• ostali financijski rashodi	7.965,75 kuna	
Ukupno:	37.029.649,19 kuna	

Ukupno neutrošena sredstva za materijalne i financijske rashode u 2013. godini iznose 526.769,81 kunu. (Tablica broj 4.)

Prijevoz učenika osnovnih škola Osječko-baranjske županije organiziran je na tri načina i to:

- ugovoreni prijevoz učenika,
- školskim autobusima,
- vlastiti prijevoz roditelja.

Polazeći od obveze osnivača utvrđene člankom 69. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi da organizira prijevoz učenika osnovnih škola, Osječko-baranjska županija kao osnivač provela je otvoreni postupak javne nabave s ciljem sklapanja okvirnog sporazuma s jednim gospodarskim subjektom za prijevoz učenika osnovnih škola iz razloga što je dotadašnji ugovor bio zaključen do 31. prosinca 2009. godine. Prijevoz učenika osnovnih škola Osječko-baranjske županije obavljala je prijevoznička tvrtka Panturist d.d. Osijek koja je odabrana u postupku javne nabave, jer je ponudila najpovoljniju cijenu od 11.741.280,15 kuna sa PDV-om, odnosno za četiri godine 46.965.120,60 kuna sa PDV-om. Ukupno se prevozi 3.809 učenika iz 43 osnovne škole s 56 kvalitetnih autobusa. Zaključen je Okvirni sporazum za razdoblje od četiri godine, a za svaku kalendarsku godinu temeljem okvirnog sporazuma zaključuje se Ugovor. Osječko-baranjska županija svim osnovnim školama plaća ugovoreni prijevoz učenika na redovnu nastavu, prijevoz učenika na izbornu nastavu uključujući i rano učenje stranih jezika, pa i ukoliko se održava u suprotnoj smjeni. (Tablica broj 4.).

Ukupno utrošena sredstva za ugovoreni prijevoz učenika u 2012. godini iznosila su 9.736.943,90 kuna bez PDV-a odnosno 12.171.179,88 kuna sa PDV-om. Ukupno se prevozilo 3.809 učenika iz 43 osnovne škole na području naše Županije. Dva školska autobusa prevozila su djecu razredne i predmetne nastave i to učenike OŠ "Silvije Strahimir Kranjčević", Levanjska Varoš i učenike OŠ kralja Tomislava, Našice. Ukupno se prevozilo 82 učenika. Školi koja prevozi učenike vlastitim školskim autobusom priznaje se:

- 35 litara goriva na 100 prijeđenih kilometara, po stvarnoj cijeni koštanja goriva,
- broj prijeđenih kilometara za potrebe prijevoza učenika,
- broj prijeđenih kilometara za potrebe odlaska na tehnički pregled, servis i sl.,
- stvarni troškovi popravaka, servisa i registracije, kao i nabavke auto-guma.

U 2013. godini za prijevoz učenika školskim autobusima ukupno je utrošeno 109.798,01 kuna za sljedeće troškove: gorivo 42.595,68 kuna, registracija i osiguranje 19.323,96 kuna, popravci, servisi i auto-gume 47.878,37 kune. Navedeni troškovi za prijevoz učenika školskim autobusima evidentirani su prema stvarnim troškovima.

U specifičnim slučajevima zbog nepostojanja prijevoza redovnim linijama iz nekih naselja, nepristupačnog terena i malog broja djece i djece s teškoćama u razvoju koja se ne mogu prevoziti autobusima kojima se prevoze ostala djeca organiziran je individualni prijevoz kojim roditelji prevoze svoju djecu. Za individualni prijevoz nadoknađuju se troškovi goriva po kilometru i to u iznosu od 15% od cijene goriva na dan obračuna za vozilo kojim roditelj upravlja ako prevozi jedno dijete, odnosno u visini od 20% cijene goriva na dan obračuna za vozilo kojim roditelj upravlja ako prevozi više od jednog djeteta. Ukupan mjesečni broj kilometara čini umnožak broja radnih dana provedenih na nastavi u tom mjesecu i prijeđenog broja kilometara. U 2013. godini za vlastiti prijevoz roditelja utrošeno je 30.597,06 kuna.

Ukupno je utrošeno za prijevoz učenika osnovnih škola Osječko-baranjske županije 12.311.574,95 kuna, što u strukturi ukupnih rashoda iznosi 33,25%.

Tablica 1. **REALIZACIJA MATERIJALNIH I FINANCIJSKIH RASHODA
U OSNOVNIM ŠKOLAMA ZA 2013. GODINU**

Red. br.	Opis	Iznos	Udio u strukturi ukupnih rashoda (%)
1.	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.719.296,20	4,64
2.	Energija	15.614.358,45	42,17
3.	Sitan inventar i auto gume	82.731,86	0,22
4.	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	34.548,35	0,09
5.	Usluge telefona, pošte i prijevoza	977.334,73	2,63
6.	Usluge promidžbe i informiranja	67.010,00	0,18
7.	Komunalne usluge	1.909.300,60	5,15
8.	Zakupnine i najamnine	349.661,90	0,94
9.	Zdravstvene usluge	332.951,78	0,90
10.	Intelektualne i osobne usluge	162.230,36	0,44
11.	Računalne usluge	254.754,11	0,69
12.	Ostale usluge	28.079,57	0,08
13.	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	1.633,19	0,01
14.	Premije osiguranja	32.588,56	0,09
15.	Reprezentacija	84.896,99	0,23
16.	Članarine	27.362,25	0,07
17.	Pristojbe i naknade	13.278,75	0,04
18.	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	83.541,34	0,23
19.	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	32.573,16	0,09
20.	Zatezne kamate	3.959,69	0,01
21.	Ostali nespomenuti financijski rashodi	7.965,75	0,02
22.	Službena putovanja	402.206,37	1,09
23.	Stručno usavršavanje zaposlenika	48.139,04	0,13
24.	Ostale naknade troškova zaposlenima	277.505,26	0,75
25.	Prijevoz učenika i vlastiti prijevoz roditelja	12.199.631,94	32,95
26.	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	335.424,32	0,91
27.	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	1.946.684,67	5,25
Ukupno:		37.029.649,19	100,00

Tablica 2. **RASPORED PLANIRANIH SREDSTAVA ZA MATERIJALNE I FINANCIJSKE RASHODE OSNOVNIH ŠKOLA ZA 2013. GODINU**

Red br.	NAZIV OSNOVNE ŠKOLE	Materijalni i financijski rashodi osnovnih škola za 2013. godinu
1.	OŠ ŠEĆERANA, ŠEĆERANA	884.944,00
2.	OŠ "DR. FRANJO TUĐMAN", BELI MANASTIR	1.367.786,00
3.	OŠ "A. HARAMBAŠIĆ", DONJI MIHOLJAC	1.124.845,00
4.	OŠ HRVATSKI SOKOL, PODGAJCI PODRAVSKI	344.354,00
5.	OŠ BUDROVCI, BUDROVCI	259.296,00
6.	OŠ "I.G. KOVAČIĆ", ĐAKOVO	789.478,00
7.	OŠ "VLADIMIR NAZOR", ĐAKOVO	1.167.171,00
8.	OŠ J.A. ČOLNIĆA, ĐAKOVO	1.045.817,00
9.	OŠ ĐAKOVAČKI SELCI, SELCI ĐAKOVAČKI	220.182,00
10.	OŠ MATIJA GUBEC, PIŠKOREVCI	461.446,00
11.	OŠ KRALJA TOMISLAVA, NAŠICE	903.178,00
12.	OŠ DORE PEJAČEVIĆ NAŠICE	1.180.810,00
13.	OŠ IVANA BRNJIKA SLOVAKA, JELISAVAC	371.149,00
14.	OŠ M.PETRA KATANČIĆA, VALPOVO	1.528.073,00
15.	OŠ LADIMIREVCI, LADIMIREVCI	531.879,00
16.	OŠ VLADIMIR NAZOR, FERIČANCI	742.933,00
17.	OŠ J.J. STROSSMAYERA, ĐURĐENOVAC	1.684.557,00
18.	OŠ HINKA JUHNA PODGORAČ	1.092.736,00
19.	OŠ ČEMINAC, ČEMINAC	328.686,00
20.	OŠ JAGODNJAK, JAGODNJAK	526.183,00
21.	OŠ POPOVAC, POPOVAC	496.958,00
22.	OŠ KNEŽEVI VINOGRADI, KNEŽEVI VINOGRADI	1.055.824,00
23.	OŠ ZMAJEVAC, ZMAJEVAC	585.210,00
24.	OŠ BILJE, BILJE	1.053.774,00
25.	OŠ LUG, LUG	378.106,00
26.	OŠ DRAŽ, DRAŽ	772.084,00
27.	OŠ DARDA, DARDA	701.771,00
28.	OŠ IVANA KUKULJEVIĆA, BELIŠĆE	1.057.356,00
29.	OŠ BRATOLJUBA KLAJČA, BIZOVAC	1.164.134,00
30.	OŠ VLADIMIR NAZOR, ČEPIN	1.375.613,00
31.	OŠ MIROSLAVA KRLEŽE, ČEPIN	388.320,00
32.	OŠ ERNESTINOVO, ERNESTINOVO	675.507,00
33.	OŠ LASLOVO, LASLOVO	227.504,00
34.	OŠ GORJANI, GORJANI	302.346,00
35.	OŠ "JOSIP KOZARAC", JOSIPOVAC PUNITOVAČKI	471.508,00
36.	OŠ DRENJE, DRENJE	803.443,00
37.	OŠ I. BRLIĆ MAŽURANIĆ, KOŠKA	636.863,00
38.	OŠ PETRIJEVCI, PETRIJEVCI	451.042,00
39.	OŠ J.J. STROSSMAYERA, TRNAVA	621.071,00
40.	OŠ JOSIPA KOZARCA, SEMELJCI	790.660,00
41.	OŠ "I. BRLIĆ MAŽURANIĆ", STRIZIVOJNA	403.500,00
42.	OŠ "S.S. KRANJČEVIĆ", LEVANJSKA VAROŠ	295.871,00
43.	OŠ MILKA CEPELIĆA, VUKA	969.269,00
44.	OŠ MATE LOVRAKA, VLADISLAVCI	609.942,00
45.	OŠ LUKA BOTIĆ, VIŠKOVCI	210.934,00
46.	OŠ "MATIJA GUBEC", MAGADENOVAC	1.472.724,00
47.	OŠ DALJ, DALJ	1.102.130,00
48.	OŠ BIJELO BRDO, BIJELO BRDO	487.388,00
49.	OŠ "ANTUNOVAC", ANTUNOVAC	464.563,00
50.	OŠ ANTE STARČEVIĆA VILJEVO	797.566,00
51.	OGŠ "KONTESA DORA", NAŠICE	177.935,00
	UKUPNO:	37.556.419,00

Tablica 3.

**REALIZACIJA MATERIJALNIH I FINANCIJSKIH RASHODA
U OSNOVNIM ŠKOLAMA ZA 2013. GODINU**

Red. br.	Opis	Plan za 2013. godinu	UKUPNO realizirano u 2013. godini	Neurošeno/Razlika
1.	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.710.708,00	1.719.296,20	-8.588,20
2.	Energija	15.662.977,00	15.614.358,45	48.618,55
3.	Sitan inventar i auto gume	88.396,00	82.731,86	5.664,14
4.	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	41.174,00	34.548,35	6.625,65
5.	Usluge telefona, pošte i prijevoza	994.276,62	977.334,94	16.941,89
6.	Usluge promidžbe i informiranja	76.774,00	67.010,00	9.764,00
7.	Komunalne usluge	2.027.672,00	1.909.300,60	118.371,40
8.	Zakupnine i najamnine	370.866,00	349.661,90	21.204,10
9.	Zdravstvene usluge	360.584,00	332.951,78	27.632,22
10.	Intelektualne i osobne usluge	194.510,00	162.230,36	32.279,64
11.	Računalne usluge	262.223,00	254.754,11	7.468,89
12.	Ostale usluge	58.726,00	28.079,57	30.646,43
13.	Naknada troškova osobama izvan radnog odnosa	6.540,00	1.633,19	4.906,81
14.	Premije osiguranja	32.601,00	32.588,56	12,44
15.	Reprezentacija	94.794,00	84.896,99	9.897,01
16.	Članarine	39.396,00	27.362,25	12.033,75
17.	Pristojbe i naknade	23.722,00	13.278,75	10.443,25
18.	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	91.153,00	83.541,34	7.611,66
19.	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	47.978,00	32.573,16	15.404,84
20.	Zatezne kamate	8.866,00	3.959,69	4.906,31
21.	Ostali nespomenuti financijski rashodi	13.225,00	7.965,75	5.259,25
22.	Službena putovanja	458.319,00	402.206,37	56.112,63
23.	Stručno usavršavanje zaposlenika	60.954,00	48.139,04	12.814,96
24.	Ostale naknade troškova zaposlenima	287.801,00	277.505,26	10.295,74
25.	Prijevoz učenika	12.200.006,38	12.199.631,94	374,44
26.	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	353.385,00	335.424,32	17.960,68
27.	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	1.988.792,00	1.946.684,67	42.107,33
	Ukupno:	37.556.419,00	37.029.649,19	526.769,81

Tablica 4. **PRIJEVOZ UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA ZA 2013. GODINU**

Red. br.	NAZIV PRIJEVOZNIKA	PRIJEVOZ UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA												
		Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Ukupno
1.	PANTURIST d.d. OSIJEK	1.186.454,19	1.334.301,75	1.067.441,40	1.401.016,84	1.401.016,84	667.150,88	0,00	0,00	1.376.791,76	1.442.353,28	1.311.230,25	983.422,69	12.171.179,88
2.	VLASTITI PRIJEVOZ UČENIKA - ŠKOLSKI AUTOBUSI	4.308,49	5.878,91	8.220,03	13.540,56	15.423,33	5.564,31	7.424,24	22.584,47	4.726,32	5.306,35	12.085,51	4.735,49	109.798,01
3.	VLASTITI PRIJEVOZ RODITELJA	321,45	712,32	2.367,80	13.446,60	1.441,28	1.927,88	0,00	0,00	2.210,68	2.050,80	1.912,00	4.206,25	30.597,06
	UKUPNO:	1.191.084,13	1.340.892,98	1.078.029,23	1.428.004,00	1.417.881,45	674.643,07	7.424,24	22.584,47	1.383.728,76	1.449.710,43	1.325.227,76	992.364,43	12.311.574,95

2.2. Podaci o financiranju osnovnog školstva za razdoblje od 01.01. do 30.06.2014. godine

Osječko-baranjska županija je za prvih šest mjeseci u 2014. godini ostvarila 2.183.188,17 kuna prihoda iz dodatnog udjela poreza na dohodak (izvorni prihodi) što u odnosu na godišnji plan (izvornih prihoda) za 2014. godinu iznosi 46,45%, a s pozicije izravnjanja ostvareno je 17.941.420,61 kuna što u odnosu na godišnji plan iznosi 42,51%.

U tablici broj 5. prikazana je realizacija materijalnih i financijskih rashoda u odnosu na godišnji plan za razdoblje od 01.01. do 30.06.2014. godine. Ukupna realizacija materijalnih i financijskih rashoda za navedeno razdoblje iznosi 16.291.310,40 kuna što je 44,56 % od ukupnog godišnjeg plana. U tablici broj 6. prikazan je raspored utrošenih sredstava za podmirenje materijalnih i financijskih rashoda po školama za prvih šest mjeseci 2014. godine.

Prijevoz učenika osnovnih škola čiji je Osječko-baranjska županija osnivač u 2014. godini obavlja prijevoznika tvrtka APP d.d. Požega, koja je odabrana u postupku javne nabave, jer je ponudila najpovoljniju cijenu u iznosu od 22.057.990,50 kuna sa PDV-om za dvije godine. Ukupno se prevozi 3.566 učenika iz 43 osnovne škole sa 56 kvalitetnih autobusa.

Planirani iznos sredstava za ugovoreni prijevoz učenika u 2014. godini iznosi 11.028.995,25 kuna. Za prvih šest mjeseci utrošeno je 6.316.900,59 kuna što iznosi 57,28 % u odnosu na plan.

Osječko-baranjska županija svim osnovnim školama plaća ugovoreni prijevoz učenika na redovitu nastavu, prijevoz učenika na izbornu nastavu uključujući i rano učenje stranih jezika, pa i ukoliko se održava u suprotnoj smjeni kao i prijevoz na županijska natjecanja.

Za prijevoz djece školskim autobusima u razdoblju od 01.01. do 30.06.2014. godine utrošeno je 50.603,85 kuna za sljedeće troškove: 31.094,66 kn za gorivo, 7.340,76 kn za osiguranje i ostale usluge pri registraciji vozila, 12.168,43 kune za servise, popravke i rezervne dijelove. Za vlastiti prijevoz roditelja utrošeno je 7.567,35 kuna.

Nadalje, dajemo prikaz rashoda razvrstanih prema funkcijskoj ili programskoj klasifikaciji i to:

Materijalni rashodi

• Energija	5.270.279,33 kn
• Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	190.413,98 kn
• Prijevoz učenika	6.316.900,59 kn
• Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	925.155,10 kn
• Neobuhvaćeni materijalni rashodi (uredski materijal, sitan inventar, usluge telefona i pošte, komunalne usluge, zakupnine, zdravstvene usluge, intelektualne usluge, članarine, računalne usluge i ostale usluge),	3.572.248,09 kn

Financijski rashodi

	<u>16.313,31 kn</u>
Ukupno:	16.291.310,40 kn

Tablica 5.

**REALIZACIJA MATERIJALNIH I FINANCIJSKIH RASHODA U
OSNOVNIM ŠKOLAMA ZA RAZDOBLJE OD I. DO VI. MJESECA 2014.
GODINE U ODNOSU NA GODIŠNJI PLAN**

Red. br.	Opis	Plan za 2014. godinu	UKUPNO realizirano za razdoblje od I. do VI. mjeseca 2014. godine	Postotak realizacije u odnosu na plan
1.	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.550.256,00	745.633,01	48,10
2.	Energija	15.340.661,00	5.270.279,33	34,35
3.	Sitan inventar i auto gume	95.716,00	46.638,59	48,73
4.	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	64.181,00	19.642,49	30,60
5.	Usluge telefona, pošte i prijevoza	895.999,00	445.641,45	49,74
6.	Usluge promidžbe i informiranja	81.844,00	34.705,41	42,40
7.	Komunalne usluge	1.945.575,00	955.828,86	49,13
8.	Zakupnine i najamnine	358.053,00	223.991,73	62,56
9.	Zdravstvene usluge	765.508,00	240.123,60	31,35
10.	Intelektualne i osobne usluge	161.565,00	71.882,50	44,49
11.	Računalne usluge	240.620,00	147.480,05	61,29
12.	Ostale usluge	63.296,00	16.333,62	25,81
13.	Naknada troškova osobama izvan radnog odnosa	8.220,00	923,50	11,23
14.	Premije osiguranja	29.750,00	12.093,18	40,65
15.	Reprezentacija	118.750,00	48.349,54	40,72
16.	Članarine	42.488,00	11.240,00	26,45
17.	Pristojbe i naknade	32.341,00	3.516,00	10,87
18.	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	104.685,00	35.596,93	34,00
19.	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	44.960,00	9.842,50	21,89
20.	Zatezne kamate	12.584,00	362,03	2,88
21.	Ostali nespomenuti financijski rashodi	20.660,00	6.108,78	29,57
22.	Službena putovanja	553.902,00	281.113,84	50,75
23.	Stručno usavršavanje zaposlenika	347.241,00	77.367,66	22,28
24.	Ostale naknade troškova zaposlenima	264.346,00	154.146,13	58,31
25.	Prijevoz učenika	11.143.264,00	6.316.900,59	56,69
26.	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	340.952,00	190.413,98	55,85
27.	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	1.929.002,00	925.155,10	47,96
	Ukupno:	36.556.419,00	16.291.310,40	44,56

Tablica 6.

**RASPORED UTROŠENIH SREDSTAVA ZA MATERIJALNE I
FINANCIJSKE RASHODE OSNOVNIH ŠKOLA ZA RAZDOBLJE
OD I. DO VI. MJESECA 2014.GODINE**

Tablica broj 6.

Red. br.	NAZIV OSNOVNE ŠKOLE	Iznos
1.	OŠ ŠEĆERANA, ŠEĆERANA	367.772,61
2.	OŠ "DR. FRANJO TUĐMAN", BELI MANASTIR	626.243,73
3.	OŠ "A. HARAMBAŠIĆ", DONJI MIHOLJAC	541.780,34
4.	OŠ HRVATSKI SOKOL, PODGAJCI PODRAVSKI	179.554,19
5.	OŠ BUDROVCI, BUDROVCI	105.284,37
6.	OŠ "I.G. KOVAČIĆ", ĐAKOVO	386.334,49
7.	OŠ "VLADIMIR NAZOR", ĐAKOVO	542.198,37
8.	OŠ J.A. ČOLNIĆA, ĐAKOVO	352.489,45
9.	OŠ ĐAKOVAČKI SELCI, SELCI ĐAKOVAČKI	100.951,28
10.	OŠ MATIJA GUBEC, PIŠKOREVCI	123.724,53
11.	OŠ KRALJA TOMISLAVA, NAŠICE	583.991,40
12.	OŠ DORE PEJAČEVIĆ NAŠICE	560.254,28
13.	OŠ IVANA BRNJIKA SLOVAKA, JELISAVAC	155.177,03
14.	OŠ M.PETRA KATANČIĆA, VALPOVO	682.524,06
15.	OŠ LADIMIREVCI, LADIMIREVCI	216.227,50
16.	OŠ VLADIMIR NAZOR, FERIČANCI	238.346,87
17.	OŠ J.J. STROSSMAYERA, ĐURĐENOVAC	857.155,47
18.	OŠ HINKA JUHNA PODGORAČ	494.113,18
19.	OŠ ČEMINAC, ČEMINAC	270.448,64
20.	OŠ JAGODNJAK, JAGODNJAK	240.215,93
21.	OŠ POPOVAC, POPOVAC	224.515,69
22.	OŠ KNEŽEVI VINOGRADI, KNEŽEVI VINOGRADI	492.815,42
23.	OŠ ZMAJEVAC, ZMAJEVAC	256.756,66
24.	OŠ BILJE, BILJE	540.974,37
25.	OŠ LUG, LUG	136.920,08
26.	OŠ DRAŽ, DRAŽ	344.685,99
27.	OŠ DARDA, DARDA	260.827,57
28.	OŠ IVANA KUKULJEVIĆA, BELIŠĆE	492.940,85
29.	OŠ BRATOLJUBA KLAJČA, BIZOVAC	486.050,08
30.	OŠ VLADIMIR NAZOR, ČEPIN	594.930,91
31.	OŠ MIROSLAVA KRLEŽE, ČEPIN	167.296,17
32.	OŠ ERNESTINOVO, ERNESTINOVO	277.118,67
33.	OŠ LASLOVO, LASLOVO	100.130,14
34.	OŠ GORJANI, GORJANI	84.893,96
35.	OŠ "JOSIP KOZARAC", JOSIPOVAC PUNITOVAČKI	197.122,81
36.	OŠ DRENJE, DRENJE	356.748,18
37.	OŠ I. BRLIĆ MAŽURANIĆ, KOŠKA	263.152,73
38.	OŠ PETRIJEVCI, PETRIJEVCI	164.202,58
39.	OŠ J.J. STROSSMAYERA, TRNAVA	223.391,47
40.	OŠ JOSIPA KOZARCA, SEMELJCI	325.564,35
41.	OŠ "I. BRLIĆ MAŽURANIĆ", STRIZIVOJNA	235.875,77
42.	OŠ "S.S. KRANJČEVIĆ", LEVANJSKA VAROŠ	95.706,73
43.	OŠ MILKA CEPELIĆA, VUKA	306.685,64
44.	OŠ MATE LOVRAKA, VLADISLAVCI	186.918,12
45.	OŠ LUKA BOTIĆ, VIŠKOVCI	77.011,64
46.	OŠ "MATIJA GUBEC", MAGADENOVAC	743.725,40
47.	OŠ DALJ, DALJ	484.816,54
48.	OŠ BIJELO BRDO, BIJELO BRDO	61.855,00
49.	OŠ "ANTUNOVAC", ANTUNOVAC	167.967,04
50.	OŠ ANTE STARČEVIĆA VILJEVO	262.053,88
51.	OGŠ "KONTESA DORA", NAŠICE	52.868,24
	UKUPNO:	16.291.310,40

Tablica 7. **PRIJEVOZ UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA ZA RAZDOBLJE OD I. DO VI. MJESECA 2014. GODINE**

Red. br.	NAZIV PRIJEVOZNIKA	PRIJEVOZ UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA												
		Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Ukupno
1.	APP d.d. POŽEGA	976.632,23	1.211.977,50	1.272.576,38	969.582,00	1.272.576,38	605.988,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6.309.333,24
2.	VLASTITI PRIJEVOZ UČENIKA- ŠKOLSKI AUTOBUSI	5.595,30	9.065,80	6.872,67	4.152,28	5.921,53	18.996,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50.603,85
3.	VLASTITI PRIJEVOZ RODITELJA	3.280,15	4.287,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.567,35
	UKUPNO:	985.507,71	1.225.330,5	1.279.449,05	973.734,28	1.278.497,91	624.985,02	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6.367.504,44

II. STANJE U SREDNJEM ŠKOLSTVU

1. SREDNJE ŠKOLSTVO U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJU

Sukladno mreži srednjoškolskih ustanova na području naše Županije djeluje 30 srednjih škola i dva samostalna učenička doma i to: u Osijeku djeluje 16 srednjih škola čiji je osnivač Županija te Isusovačka i klasična gimnazija s pravom javnosti čiji je osnivač Provincijalat Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, privatna srednja škola "Gaudeamus" i Prosvjetno kulturni centar Mađara u Republici Hrvatskoj kojemu je osnivač Vlada Republike Hrvatske, a koji pohađaju učenici osnovne i srednje škole, te nastavu slušaju na mađarskom jeziku. Nadalje, u Belom Manastiru djeluju tri srednje škole, tri u Đakovu, a po jedna u Valpovu, D. Miholjcu, Našicama, Đurđenovcu i Dalju. Srednje škole kojima je osnivač Osječko-baranjska županija rade u 50 objekta.

U ustroju srednjih škola naše Županije djeluju i učenički domovi i škole sa specifičnim programima:

- U Osijeku djeluju dva samostalna učenička doma i tri koja su u sastavu Ugostiteljsko-turističke škole, Trgovačke i komercijalne škole "Davor Milas" u Osijeku i Škole za osposobljavanje i obrazovanje "Vinko Bek", Osijek. Učenički domovi imaju važnu ulogu u ustroju srednjeg školstva, osobito za učenike iz udaljenih mjesta sa slabim prometnim vezama kao i učenike slabijeg materijalnog stanja. Da se u Županiji tome pridaje dužna pažnja govori i to što su Srednjoškolski đачki dom i Dom "Hrvatskoga radiše" te učenički dom Trgovačke i komercijalne škole "Davor Milas" u Osijeku u potpunosti obnovljeni i opremljeni. Adaptacijom je znatno podignuta kvaliteta rada i življenja u srednjoškolskim domovima s napomenom da povećani kapaciteti i dalje ne zadovoljavaju potrebe učenika za smještaj u dom te smo mišljenja da bi taj problem riješila izgradnja još jednog učeničkog doma.
- U ustroju srednjeg školstva na području grada Osijeka je Glazbena škola Franje Kuhača u kojoj se provodi osnovno i srednjoškolsko glazbeno obrazovanje, a ima regionalno značenje. Učenici srednjoškolskog uzrasta Glazbene škole Franje Kuhača Osijek opće obrazovne predmete slušaju u III. gimnaziji u Osijeku.
- Škola za osposobljavanje i obrazovanje "Vinko Bek" djeluje kao srednja škola koja obrazuje i odgaja slijepu i slabovidnu mladež i također ima regionalno značenje.

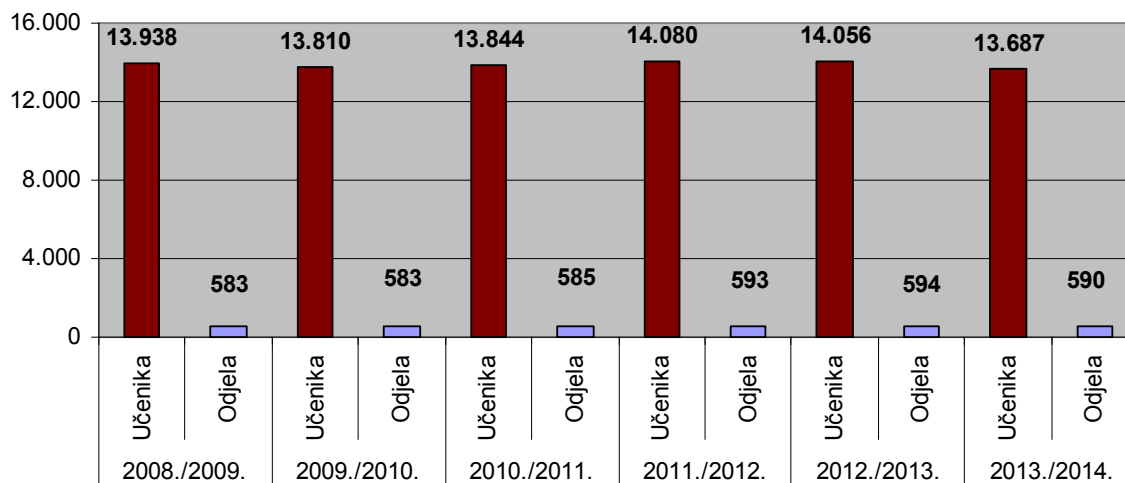
Radi ostvarenja jednake dostupnosti obrazovanja za mlade, provodeći Odluku Vlade Republike Hrvatske o sufinanciranju međumjesnog javnog prijevoza za redovite učenike srednjih škola kojom se prijevoz sufinancira u iznosu od 75% cijene mjesečne karte za autobus odnosno vlak, i Osječko-baranjska županija je unatoč problemima u kojima se nalazi gospodarstvo dodatno vlastitim sredstvima sufinancirala prijevoz redovitih učenika srednjih škola u iznosu od 5% cijene mjesečne učeničke karte za autobus odnosno vlak.

1.1. Organizacija nastave

Sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Godišnje programe rada i orijentacijskom kalendaru rada ustanove te Kurikulumu kojim su definirane sve ostale aktivnosti u školi utvrđuje se obvezni fond sati u ostvarivanju nastavnog programa. Prema dostavljenim izvješćima sve škole su ostvarile obvezni fond sati u ostvarivanju nastavnog programa i predviđeni broj sati godišnjeg programa rada škola odnosno realizirale su sve programske sadržaje u kojima su istaknuti kvalitativni podaci o uspješnosti učenika.

Na početku školske 2012./2013. godine osigurana su sredstva za realizaciju srednjoškolskog programa za ukupno 14.056 učenika, a do kraja školske godine srednju školu pohađa 13.761 učenik razvrstan u 594 razredna odjela. Stavljajući u odnos ukupan broj učenika u redovitom srednjoškolskom programu na kraju školske godine i broj razrednih odjela prosjek učenika po razrednom odjelu iznosi 23 učenika. Broj učenika i razrednih odjela u srednjim školama Osječko-baranjske županije kontinuirano je na približno istoj razini, no uslijed manjeg broja učenika koji izlaze iz osnovne škole i njihov broj se smanjuje. Navedeno je vidljivo i u Grafikonu 2.

Grafikon 4. Broj učenika i razrednih odjela u redovitom srednjoškolskom programu na početku posljednjih šest školskih godina

Zalaganjem svih čimbenika zaduženih za sustav školstva, a posebice Osječko-baranjske županije uvjeti rada naših srednjih škola podignuti su na višu pedagošku razinu. Gledajući u cjelini oni su relativno zadovoljavajući. Jedna od većih teškoća je nedostatak športskih dvorana pri srednjim školama što za posljedicu ima manje kvalitetnu realizaciju nastave tjelesno-zdravstvene kulture. Naime, na području Županije samo 13 škola ima svoju športsku dvoranu, a taj nedostatak, osim već rečenog, povlači i nemogućnost slobodnih aktivnosti učenika, a posebice organiziranje i osmišljavanje slobodnog vremena učenika koje postaje rizično ako nije osmišljeno. Da bi se taj problem umanjio i u 2013. godini organizirana je nastava tjelesno zdravstvene kulture za nekoliko srednjih škola u drugim školskim športskim dvoranama, za dvije srednje škole u Športskoj dvorani "Zrinjevac" u Osijeku, za dvije u Nastavno-sportskoj dvorani "Gradski vrt" u Osijeku i za jednu u dvorani Gimnastičkog kluba "Inova-gim" u Osijeku. U Đakovu tri srednje škole koriste jednu malu športsku dvoranu dok tri srednje škole u Belom Manastiru koriste školsku športsku dvoranu i dijelom gradsku športsku dvoranu. Određenu specifičnost u radu i teškoće s obzirom na uvjete rada ima Obrtnička škola u Osijeku koju pohađaju i učenici s teškoćama u razvoju i popratnim zdravstvenim teškoćama.

1.2 Rezultati odgojno-obrazovnog rada u 2012./2013. školskoj godini

Sa svrhom potpunijeg prikaza stanja u srednjem školstvu u 2013. godini, izvršena je analiza završetka 2012./2013., kao i početka 2013./2014. školske godine. Analize smo izvršili temeljem dostupnih podataka od škola i Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji. Analizom izvješća srednjih škola možemo konstatirati da su sve škole realizirale godišnje programe, a rezultat realizacije prije svega je vidljiv u ostvarenom uspjehu učenika.

1.2.1. Uspjeh učenika u redovitom srednjoškolskom programu u Osječko-baranjskoj županiji na kraju školske godine 2012./2013.

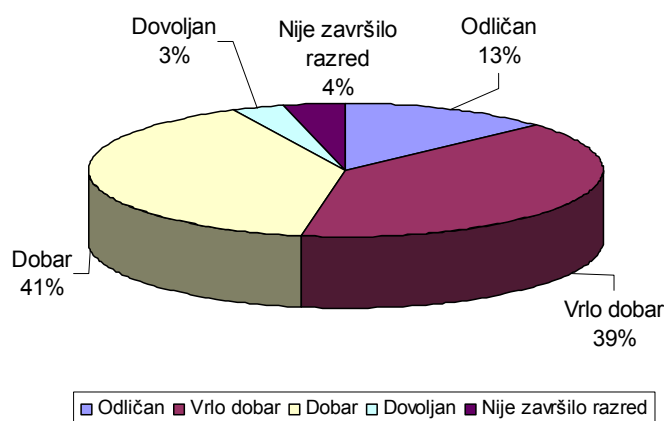
Na kraju školske godine 2012./2013. u srednjim školama Osječko-baranjske županije bilo je 13.761 učenik, od kojih u viši razred prelazi 13.224 učenika ili 96,10% i to:

- s odličnim uspjehom 1.817 učenika
- vrlo dobrim uspjehom 5.429 učenika
- dobrim uspjehom 5.528 učenika
- dovoljnim uspjehom 450 učenika

U srednjim školama Osječko-baranjske županije razred nije završilo 537 učenika, 515 učenika zbog 1 ili više negativnih ocjena, a 22 iz drugih razloga. Postotni udjeli uspjeha učenika u školskoj godini 2012./2013. vidljivi su u grafikonu 5.

Grafikon 5.

Uspjeh učenika u srednjoškolskom programu na kraju 2012./2013. godine

Uz redovnu nastavu u srednjim školama odvijaju se i brojne druge aktivnosti kroz raznovrsne izborne programe, fakultativne programe i slobodne aktivnosti koje se nude učenicima koji hoće i mogu više. Njihov intelektualni razvoj i razvoj njihovih sposobnosti potiče se kroz različite izvannastavne aktivnosti kojima se zadovoljavaju različiti interesi učenika kroz kulturološke, sportske, ekološke i druge aktivnosti. Navedeno ćemo prikazati u nastavku.

1.2.2. Izborna nastava

U 2012./2013. školskoj godini izborne predmete u srednjim školama možemo izdvojiti kao prvi izborni predmet strani jezik, informatiku, matematiku (škole s gimnazijskim programom) i drugi izborni predmet etiku ili vjeronauk koje učenici nakon izbora redovito slušaju i budu ocijenjeni. Analizirajući opredjeljenje učenika srednjih škola Osječko-baranjske županije za etiku ili vjeronauk, u školskoj godini 2012./2013. za etiku opredijelilo se 1.572 učenika ili 11,42% dok se 12.484 učenika ili 88,85% opredjeljuje za vjeronauk. Daljnja analiza pokazuje da se za katolički vjeronauk opredijelilo 12.345 učenika, pravoslavni 129 učenika, islamski 7, a 3 učenika pohađa vjeronauk u adventističkoj crkvi. U strukovnim školama pored izbornog predmeta etike i vjeronauka, izborni predmeti zadani su nastavnim planovima i programima u jedinstvenom modelu obrazovanja, a koji učenici obavezno pohađaju i budu redovito ocijenjeni.

1.2.3. Fakultativna nastava

Osim izborne nastave učenicima može biti ponuđena i organizirana fakultativna nastava koja unutar skupine može imati učenike iz različitih razreda i može biti iz bilo kojeg predmeta za koji učenici pokažu interes. U strukovnim školama pored izbornog predmeta etike i vjeronauka, izborni predmeti zadani su nastavnim planovima i programima u jedinstvenom modelu obrazovanja, a koji učenici obavezno pohađaju i budu redovito ocijenjeni. U Osječko-baranjskoj županiji tijekom 2012./2013. godine 537 učenika je bilo uključeno u fakultativnu nastavu, organiziranu u 37 fakultativnih grupa, dok je najveći broj učenika odabirao strane jezike. Postignuća iz izabranog fakultativnog predmeta također se unose u svjedodžbu.

1.2.4. Dodatna nastava

Rad kroz dodatnu nastavu s naprednim i darovitim učenicima zauzima značajno mjesto u radu srednjih škola. Iako je ovih učenika 7,7% manje nego prošle godine, dodatnu nastavu je u 2012./2013. pohađalo 2.821 učenik, najviše u jezično-umjetničkom području 1.021 učenik, prirodoslovno ekološkom području 778 učenika, dok je u tehničkom, sportskom, glazbenom i likovnom području sudjelovalo 1022 učenika. Rezultati takvog rada vidljivi su na brojnim natjecanjima i smotrama što se tijekom godine provode po Odluci Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i Uputama Agencije za odgoj i obrazovanje i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Ovdje je potrebno

istaknuti da smo s rezultatima i postignućima učenika srednjih škola Osječko-baranjske županije zadovoljni jer je na županijskoj/međužupanijskoj razini u školskoj 2012./2013. godini sudjelovalo 776 učenika srednjih škola ili 5,52% svih učenika srednjih škola Županije, što se sustavno prati i podnosi posebno izvješće Skupštini Osječko-baranjske županije.

1.2.5. Dopunska nastava

Za učenike koji su imali teškoće u svladavanju gradiva, u srednjim školama organizira se iz različitih područja i dopunska nastava koju je pohađalo 1.925 učenika što je 299 učenika manje u odnosu na prošlu godinu. I nadalje najviše učenika pohađa prirodoslovno-matematičko i ekološko područje - 879 učenika, zatim jezično-umjetničko područje 740 učenika, dok je dopunsku nastavu u ostalim područjima pohađalo ukupno 306 učenika.

1.2.6. Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti

Pored redovite nastave tijekom školske godine učenicima se, radi zadovoljavanja potreba proširivanja znanja, interesa i sklonosti nude različite aktivnosti. Jedna od njih su slobodne aktivnosti koje se organiziraju u okviru tjelesne i zdravstvene kulture, a najčešće prezentiraju javnosti na organiziranim športskim aktivnostima. U 2012./2013. školskoj godini 4.099 učenika bilo je uključeno u raznim područjima slobodnih aktivnosti od čega je najveći broj u športskim aktivnostima 1.719 učenika, a zatim i u jezično umjetničkom području 641 učenik. Značajno mjesto zauzima i prirodoslovno-matematičko područje s 311 učenika, a u ostala područja uključilo se 1.428 učenika. U ovom dijelu ćemo spomenuti i provedbu nacionalnih programa u srednjim školama kojima se realiziraju preventivne aktivnosti u zaštiti učenika od ovisnosti kao što su pušenje, alkohol, droga te društveno neprihvatljivo ponašanje.

Izvanškolske odnosno slobodne aktivnosti okupljaju učenike u športskim klubovima, pjevačkim zborovima, kulturno-umjetničkim društvima, tehničkim udrugama i sl. Sustavnim praćenjem rada srednjih škola došlo se do spoznaje da postoji niz aktivnosti kojih su nositelji učenici (obilježavanje raznih obljetnica mjesta/građa i drugih značajnih događaja), a koje svojim djelovanjem povezuju školu s društvenom sredinom u kojoj škola ima značajnu ulogu.

1.2.7. Izostanci

Prema izvješćima naših škola broj izostanaka nastavnih sati učenika i na kraju 2012./2013. školske godine iznosio je 1.187.735 sati što čini 86 sati po učeniku, a što je u odnosu na prošlu školsku godinu 7 sati više po učeniku, odnosno i ukupno više brojčanih izostanka za 71.620 sati. Iz navedenog proizlazi da svaki učenik nije prisutan na nastavi oko dva i pol tjedna. Istina, broj neopravdanih sati izostanaka znatno je manji i iznosi 9,2 sata po učeniku, no to ipak ne umanjuje negativni učinak izostanaka na uspjeh u školi. Prema vrsti programa ti izostanci se znatno ne razlikuju pa tako najviše izostanaka ima u 4-godišnjim strukovnim školama, slijede gimnazije, a od njih neznatno manje izostaju učenici u 3-godišnjim strukovnim školama. Problem velikog broja izostanaka je prisutan već duže vrijeme, iako mu veliku pozornost pridaju ne samo škole, nego i svi ostali subjekti sustava odgoja i obrazovanja mladih, na način da se iznalaze mjere i aktivnosti za njegovo smanjenje.

1.2.8. Pedagoške mjere

Tijekom godine evidentiran je 6.001 učenik kojima je izrečena pedagoška mjera od čega:

- 2.300 pohvala,
- 477 nagrada,
- 2.717 opomena,
- 1.782 ukora,
- 1.046 opomena pred isključenje,
- 106 učenika je isključeno iz škole, a
- na 350 učenika primijenjena je pedagoška mjera odgojno-obrazovnog tretmana produženog stručnog postupka.

Tako veliki broj izrečenih pedagoških mjera zasigurno treba detaljniju analizu, no ipak treba istaknuti da je broj pohvala nešto veći nego prošle godine, dok je broj nagrada znatno veći, čak 163 nagrade više. Broj opomena, ukora i opomena pred isključenje ostao je na istoj razini u odnosu na prošlu školsku godinu, dok je broj isključenih učenika manji za 34% ili 55 učenika.

1.3. Pregled upisa učenika u školsku 2013./2014. godinu

Školska 2013./2014. godina počela je sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Odluci o upisu u I. razred srednje škole, Godišnjem programu rada i orijentacijskom kalendaru rada ustanove te Pravilniku o početku i završetku nastavne godine, broju radnih dana i trajanju odmora učenika osnovnih i srednjih škola za školsku godinu 2013./2014.

Na početku 2013./2014. školske godine upisano je 13.687 učenika, razvrstanih u 590 razrednih odjela, odnosno 369 učenika i 4 razredna odjela manje nego prošle školske godine. Prosječan broj učenika po razrednom odjelu iznosio je 23,2 učenika.

Srednje škole djeluju na 103.958,55 m² unutarnjeg prostora na kojem se nalaze 433 učionice, 86 praktikuma, 39 radionica, 156 učiteljskih kabineta, 157 uredskih prostorija, 33 zbornice, 29 knjižnica, 13 športskih dvorana, 54 informatička kabineta, 10 prostora za pripremu prehrane učenika i 258 sanitarnih čvorova i na 393.600,31 m² vanjskog prostora od čega na vanjske sportske terene otpada 46.179,00 m². Učenički knjižni fond iznosi 227.334 knjige što iznosi 16,6 knjiga po učeniku, a učenicima su na raspolaganju 1.919 računala, prema kojem sukladno analizi jedno računalo koristi 7 učenika.

Gledajući po programima učenici su se opredijelili za:

- gimnazijske programe i umjetničke škole - 4.369 učenika raspoređenih u 172 razredna odjela, prosjek 25,4 učenika u odjelu
- programe obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja u trajanju od četiri godine - 6.151 učenik raspoređen u 281 razredni odjel, prosjek učenika po odjelu je 21,9
- programe obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja i programe obrazovanja za vezane obrte u trajanju od tri godine ukupno - 3.167 u 150 razredna odjela prosjek učenika po razrednom odjelu je 21,1.

Osim na hrvatskom nastavnom jeziku 100 učenika srednje škole razvrstanih u 22 razredna odjela slušaju nastavu na jezicima nacionalnih manjina i to:

- na srpskom nastavnom jeziku učenici Srednje škole Dalj i to 30 učenika razvrstanih u 4 razredna odjela, 16 učenika razvrstanih u 4 razredna odjela u Drugoj srednjoj školi Beli Manastir, a u Prvoj srednjoj školi Beli Manastir 9 učenika u 4 razredna odjela.
- na mađarskom nastavnom jeziku u PKC Mađara u RH u Osijeku 45 učenika razvrstanih u 10 razrednih odjela.

Prosjek učenika koji slušaju nastavu na jeziku nacionalne manjine po odjelu je u Srednjoj školi Dalj 7,5 učenika, Drugoj srednjoj školi Beli Manastir 4 učenika, a u PKC Mađara u RH Osijek 5,5 učenika što utječe na konačan prosjek učenika u razredu u srednjim školama.

Učenicima u srednjim školama može biti ponuđena i organizirana fakultativna nastava koja unutar skupine može imati učenike iz različitih razreda i može biti iz bilo kojeg predmeta za koji učenici pokazuju interes. Postignuća iz izabranog fakultativnog predmeta također se unose u svjedodžbu. U strukovnim školama pored izbornog predmeta etike i vjeronauka, izborni predmeti zadani su nastavnim planovima i programima u jedinstvenom modelu obrazovanja, a koji učenici obavezno pohađaju i budu redovito ocijenjeni. U strukovnim školama nema fakultativne nastave. Ove podatke obrađujemo na kraju školske godine.

1.4. Djelatnici u srednjim školama

U srednjim školama i učeničkim domovima naše Županije u školskoj 2013./2014. godini rad je započelo ukupno 1.724 djelatnika i to:

- 1.293 nastavnika,
- 32 ravnatelja,
- 36 djelatnika zaposleno je u pedagoško razvojnoj službi - 27 pedagoga, 9 psihologa,
- 10 odgajatelja,
- 27 knjižničara i
- 326 djelatnika zaposleno je u administrativno-tehničkoj službi i na ostalim poslovima.

Od 1.683 djelatnika srednjih škola, zaposleno je 545 muškaraca i 1.138 žena, stručne spreme kako slijedi:

- VSS stručnu spremu ima 1.279 djelatnika,
- VŠS stručnu spremu ima 79 djelatnika,
- SSS stručnu spremu ima 185 djelatnika,
- 11 majstora,
- KV i VKV ima 46 djelatnika i
- 83 NKV djelatnika.

Prema starosnoj strukturi najmanje je djelatnika starijih od 61 i više godina (162 djelatnika ili 9,62%), zatim mladi djelatnici do 30 godina - 187 djelatnika ili 11,11%, od 31-40 godina (410 djelatnika ili 24,35%), od 51-60 godina - 446 djelatnika ili 26,52% i najviše djelatnika je u dobi od 41 do 50 godina - 478 djelatnika ili 28,39%.

Sve srednje škole i dva samostalna učenička doma imaju ravnatelja, pedagoga ima 25 srednjih škola i 2 doma, a psihologa 9 srednjih škola.

Evidentan je problem nedostatka psihologa, no nešto je malo bolja situacija u odnosu na prošlu godinu, pa tako na jednog psihologa dolazi 1.520 učenika srednjih škola ili 65,56 razrednih odjela. Što se tiče defektologa u srednjim školama nema niti jednog defektologa koji je zaposlen u okviru stručno razvojne službe. S obzirom na već istaknute probleme nedostatka psihologa i defektologa u osnovnim školama, u srednjoj školi taj nedostatak je još izraženiji, jer su problemi daleko složeniji, a potrebe za njihovim stručnim radom još značajnije.

Nastava je gotovo u cijelosti stručno zastupljena. Manjim dijelom nestručno je zastupljena stručno-teorijska i praktična nastava. No, poteškoće postoje u osiguravanju stručnih djelatnika u stručnim predmetima strukovnih škola, a škole to rješavaju angažiranjem vanjskih suradnika ugovorom o djelu. Iz prikupljenih podataka je vidljivo da je na početku 2013./2014. godine angažirano 56 vanjskih suradnika.

U Osječko-baranjskoj županiji djeluju dva samostalna doma: Srednjoškolski đački dom Osijek i Učenički dom "Hrvatskoga radiše" Osijek u kojima je zaposlen 41 djelatnik, a od kojih je 10 odgojitelja, 2 ravnatelja, 2 pedagoga, 1 knjižničar i 26 administrativno tehničkih djelatnika. Također, u Županiji djeluju i tri učenička doma u sastavu srednjih škola - Ugostiteljsko-turističke škole, Trgovačke i komercijalne škole "Davor Milas", Osijek i Škole za osposobljavanje i obrazovanje "Vinko Bek", Osijek". Podaci o kadrovima za ta tri doma iskazani su u pregledu djelatnika u srednjim školama.

Profesori u srednjim školama također imaju obvezu stručnog usavršavanja što postižu interno putem stručnih tijela škole, putem savjetovanja, seminara i radionica koje organizira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, te kroz različite asocijacije koje imaju verificirane programe. Škole se suočavaju s problemom nedostatka financijskih sredstava potrebnih za sustavnije i bolje stručno usavršavanje.

Problemi srednjoškolskog obrazovanja na nacionalnoj razini identificirani su i na našem području, nedostatak nove stručne literature, novije informatičke opreme, nedovoljna opremljenost školskih radionica i praktikuma te športskih dvorana. Neophodno je napustiti razredno-predmetni satni sustav te nastojati povezati znanja pojedinih predmeta, a za ostvarivanje svrhe obrazovanja. Posebice nastojati da se u strukovnim školama ostvari veza između školovanja i tržišta rada odnosno poslova za koje se učenik priprema. I dalje treba težiti da zajedničkim nastojanjima, na svim razinama, postupnim unošenjem promjena učinimo da sustav bude kvalitetan i zadovolji razvojne potrebe pojedinca te poveća njegovu obrazovanost.

2. FINANCIRANJE SREDNJEG ŠKOLSTVA U 2013. GODINI

2.1. Utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2013. godini

Na temelju članka 143. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi Vlada RH je donijela Odluku o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2013. godini ("Narodne novine" broj 29/13. i 108/13.). Decentralizacija određenih funkcija u području osnovnog i srednjeg školstva, zdravstva i socijalne skrbi provodi se od 1. srpnja 2001. godine.

Ovom Odlukom utvrđuju se ukupna bilančna prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova i kriteriji i mjerila za utvrđivanje bilančnih prava županijama i Gradu Zagrebu do visine potrebnih sredstava za osiguravanje minimalnog financijskog standarda srednjih škola i učeničkih domova. Bilancom se osiguravaju sredstva za financiranje materijalnih i financijskih rashoda srednjih škola i učeničkih domova, te pomoći unutar opće države u visini koja osigurava minimalni financijski standard srednjih škola i učeničkih domova (smještaj i prehrana učenika u učeničkim domovima) i rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja i rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini.

Kriterij za utvrđivanje ukupnih bilančnih prava za financiranje materijalnih i financijskih rashoda u 2013. godini su bilančna prava 2012. godine umanjena za zadane indekse te uvećana za specifičnosti pojedinih županija i Grada Zagreba za nove programe (dogradnja i povećanje površina postojećih škola i športskih dvorana), a mjerilo je prosječna godišnja cijena po učeniku izračunata na bazi ukupnih bilančnih prava i upisanih učenika u školskoj 2012./2013. godini. U prosječnoj cijeni po učeniku osim materijalnih i financijskih rashoda obuhvaćen je i dio materijalnih rashoda učeničkih domova prema sjedištu doma temeljem Kolektivnog ugovora za zaposlenike u srednjoškolskim ustanovama, kao što su sredstva za prijevoz zaposlenika na posao i s posla i redovite propisane kontrole instalacija i postrojenja, čije neotklanjanje ugrožava sigurnost učenika i doma.

Kriterij za utvrđivanje bilančnih prava za sufinanciranje potpore smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima po županijama i Gradu Zagrebu je broj učenika upisanih 2012./2013. godine po učeničkim domovima kojima su osnivači navedene županije, a mjerilo je prosječna godišnja cijena po učeniku u iznosu od 6.300,00 kuna za sve učenike od I. - IV. razreda.

Kriterij za utvrđivanje bilančnih prava za rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini, kao i rashodi za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja škola su: broj učenika, broj razrednih odjela i broj građevinskih objekata.

Kriterij za utvrđivanje bilančnih prava za rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja učeničkih domova je broj upisanih učenika u tim domovima u 2012./2013. školskoj godini.

Na osnovi navedenih kriterija i mjerila bilancirana su sredstva za navedene vrste rashoda kojima se osigurava minimalni financijski standard srednjoškolskog obrazovanja na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini i to za materijalne i financijske rashode 22.864.389,00 kuna, za smještaj i prehranu učenika u učeničkim domovima 3.635.100,00 kuna i za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini, te materijal i dijelovi i usluge tekućeg i investicijskog održavanja škola i učeničkih domova iznos od 4.125.723,00 kuna.

Sredstva za financiranje decentraliziranih funkcija srednjih škola i učeničkih domova ostvaruju se iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 2,2%. Budući da Osječko-baranjska županija, kao i većina županija, ne ostvaruje ukupno bilancirana sredstva po navedenoj stopi od 2,2%, razliku do ukupno bilanciranih sredstava ostvaruje iz pozicije pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu. Kontrolu ostvarivanja tih prihoda obavlja Ministarstvo financija. U 2012. godini bilancirana sredstva za materijalne i financijske rashode iznosila su 24.353.630,00 kuna, što znači da su nam u 2013. godini smanjena sredstva za 2.289.241,00 kuna ili 9,4% u odnosu na 2012. godinu.

2.2. Financiranje minimalnog financijskog standarda srednjih škola i učeničkih domova u 2013. godini

Ostvarena sredstva za decentralizirane funkcije srednjeg školstva u 2013. godini:

- iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 2,2% 9.836.303,62 kn ili 32,48%
- iz Fonda izravnjanja za decentralizirane funkcije 20.444.370,73 kn ili 67,52%

Temeljem točke IX. Odluke Vlade Republike Hrvatske i utvrđene bilance, Skupština Osječko-baranjske županije donijela je Odluku o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija srednjih škola i učeničkih domova na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini, kako bi što ravnomjernije rasporedila bilancirana sredstva krajnjim korisnicima, srednjim školama i učeničkim domovima, uvažavajući zahtjeve i specifičnosti svake škole i doma.

Osnovna raspodjela sredstava za materijalne i financijske rashode na krajnje korisnike (škole) na temelju usvojenih kriterija, utvrđuje se na temelju veličine škole, što uključuje broj učenika, broj razrednih odjela, školu kao ustanovu te na taj način svaka škola ostvari određena sredstva koja samostalno raspoređuje prema svom financijskom planu, u skladu s ekonomskom klasifikacijom rashoda, i na materijalne rashode koji se školi priznaju u stvarnim iznosima, a to su: energija, servisiranje osnovnih sredstava (tu se ubrajaju i popravci vozila i poljoprivrednih strojeva koji su u funkciji nastave), nastavni materijal strukovnih škola, zakupnine prostora i opreme, naknade za prijevoz djelatnika na posao i s posla, registracija i osiguranje vozila i poljoprivrednih strojeva koji su u funkciji nastave te komunalna naknada i naknada za uređenje voda.

Ako razvrstamo rashode prema funkcijskoj ili programskoj klasifikaciji na temelju veličine škole (opsega programa) škole su utrošile 4.671.048,61 kunu i to na sljedeće rashode:

Naknade troškova zaposlenima:	480.920,29 kuna
• službena putovanja	390.022,49 kuna
• stručno usavršavanje zaposlenika	90.897,80 kuna
Rashodi za materijal i energiju:	1.791.427,06kuna
• uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.409.996,13 kuna
• materijal i sirovine	6.737,22 kuna
• materijal i dijelovi za tekuće i inv.održavanje	298.248,22 kuna
• sitni inventar i auto gume	50.474,64 kuna
• službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	25.970,85 kuna

Rashodi za usluge:	2.177.635,11 kuna
• usluge telefona, pošte i prijevoza	613.584,70 kuna
• usluge tekućeg i investicijskog održavanja	193.708,28 kuna
• usluge promidžbe i informiranja	49.973,82 kuna
• komunalne usluge	825.123,88 kuna
• zakupnine i najamnine	22.621,10 kuna
• zdravstvene i veterinarske usluge	88.736,37 kuna
• intelektualne i osobne usluge	54.649,32 kuna
• računalne usluge	143.702,32 kuna
• ostale usluge	169.679,02 kuna
• naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	15.856,30 kuna
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja:	381.033,81 kuna
• premije osiguranja	13.940,73 kuna
• reprezentacija	80.183,80 kuna
• članarine	8.620,00 kuna
• pristojbe i naknade	4.110,00 kuna
• ostali nespomenuti rashodi poslovanja	102.497,91 kuna
Financijski rashodi:	11.713,71 kuna
• bankarske usluge i usluge platnog prometa	9.711,48 kuna
• zatezne kamate	72,23 kuna
• ostali nespomenuti financijski rashodi	1.930,00 kuna

Iz navedene visine i strukture rashoda možemo zaključiti da škole najviše sredstava troše za uredski i ostali materijal za održavanje prostora i opreme, a u okviru troškova za usluge najviše troše na komunalne usluge koje uglavnom imaju karakter fiksnih rashoda čija je visina zadana i škole ne mogu puno utjecati na njihovu visinu. Za stručno usavršavanje zaposlenih škole su utrošile 480.920,29 kuna (službena putovanja i stručno usavršavanje) ili 10,30% planiranih rashoda namijenjenih za opće troškove škola (opseg programa). Ta sredstva se najviše koriste za troškove službenog puta što nije izravno u funkciji stručnog usavršavanja.

Materijalni rashodi koji se školi priznaju u stvarnim iznosima (namjenski rashodi)

Za namjenske rashode utrošeno je 17.901.645,67 kuna što iznosi 78,29% ukupno bilanciranih sredstava za pokriće materijalnih i financijskih rashoda škola. Visina i struktura navedenih rashoda je sljedeća:

1.	Prijevoz djelatnika na posao i s posla	6.648.766,19 kn
2.	Nastavni materijal za strukovne škole	917.658,96 kn
3.	Energenti	8.763.174,99 kn
4.	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	531.013,42 kn
5.	Komunalna naknada i naknada za uređenje voda	482.017,67 kn
6.	Zakupnine prostora i opreme	533.081,25 kn
7.	Registracija vozila i poljoprivrednih strojeva koji su u funkciji nastave	12.802,12 kn
8.	Premije osiguranja vozila i poljoprivrednih strojeva	13.131,07 kn

U strukturi namjenskih rashoda škola najveći udio čine troškovi energenata i to 48,37% i troškovi prijevoza zaposlenika na posao i s posla 36,70%. U strukturi ukupnih rashoda ova dva materijalna troška čine 85,07% i svako njihovo povećanje u odnosu na ukupno bilancirana sredstva smanjuje mogućnost planiranja ostalih troškova koji su neophodni za normalno funkcioniranje škola.

2.3. Smještaj i prehrana učenika u učeničkim domovima

Jedna od poticajnih mjera Nacionalnog programa mjera za uvođenje obveznoga srednjoškolskog obrazovanja, čiji je provedbeni rok bio od 2007.- 2013. godine bila je da se troškovi smještaja i prehrane učenika financiraju u cijelosti. U 2009. godini financirani su u cijelosti troškovi smještaja i prehrane učenika I. i II. razreda smještenih u učeničke domove, a od rujna 2009. godine i učenicima III. razreda srednjih škola. Međutim, u 2009. godini je uslijed recesijskih mjera izmijenjen i dopunjen Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine" broj 86/09.), te je sukladno članku 3. stavak 4. izmijenjen način bilanciranja troškova smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima što podrazumijeva 50% cijene programa ili 6.300,00 kuna po učeniku od 1. do 4. razreda godišnje. Na području Osječko-baranjske županije ima pet učeničkih domova i svi su smješteni u gradu Osijeku. U 2012./2013. školskoj godini u učeničke domove upisano je 577 učenika, te su na temelju toga bilancirana sredstva u iznosu od 3.635.100,00 kuna za 2013. godinu.

Temeljem financijskih planova učeničkih domova navedena sredstva su raspoređena na sljedeće vrste rashoda:

• uredski materijal i ostali materijalni rashodi	79.400,00 kn
• materijal i sirovine	2.838.520,00 kn
• energija	547.500,00 kn
• materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	54.650,00 kn
• usluge tekućeg i investicijskog održavanja	68.800,00 kn
• komunalne usluge	44.500,00 kn
• zdravstvene i veterinarske usluge	1.730,00 kn

Iz strukture materijalnih i financijskih rashoda učeničkih domova vidimo da se najviše troši za namirnice za prehranu učenika i to 78,10% ukupnih rashoda. Ostale materijalne i financijske rashode učenički domovi podmiruju iz prihoda ostvarenih od učenika, korisnika doma i vlastitih prihoda. Bruto plaće i naknade zaposlenika u učeničkim domovima podmiruju se iz Državnog proračuna putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

Raspored utrošenih sredstava po srednjim školama i učeničkim domovima za materijalne i financijske rashode i troškove smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima u 2013. godini prikazani su u tablici broj 8. dok je raspored sredstava utrošenih po vrsti rashoda i iznos neutrošenih sredstava za materijalne i financijske rashode srednjih škola i učeničkih domova prikazan u tablici broj 9.

Tablica 8. **RASPORED UTROŠENIH SREDSTAVA ZA MATERIJALNE I FINANCIJSKE RASHODE SREDNJIH ŠKOLA I UČENIČKIH DOMOVA ZA 2013. GODINU**

Red. br.	Naziv srednje škole/doma	Materijalni i financijski rashodi		Smještaj i prehrana učenika	Ukupno
		Opći rashodi	Namjenski rashodi		
1	Gimnazija Beli Manastir, Beli Manastir	104.651,94	707.585,78		812.237,72
2	Prva srednja škola Beli Manastir, Beli Manastir	172.532,72	685.312,25		857.844,97
3	Druga srednja škola Beli Manastir, Beli Manastir	148.567,34	869.407,85		1.017.975,19
4	Srednja škola Donji Miholjac, Donji Miholjac	177.694,84	558.994,20		736.689,04
5	Ekonomska škola „Braća Radić“, Đakovo	169.863,67	590.565,95		760.429,62
6	Gimnazija A.G.Matoša, Đakovo	168.440,20	292.613,29		461.053,49
7	Srednja strukovna škola Antuna Horvata, Đakovo	225.807,93	497.037,51		722.845,44
8	Elektrotehnička i prometna škola Osijek, Osijek	190.940,69	1.132.942,59		1.323.883,28
9	Strojarska tehnička škola Osijek, Osijek	173.155,63	733.799,30		906.954,93
10	I. gimnazija Osijek, Osijek	187.843,73	477.514,13		665.357,86

11	II. gimnazija Osijek, Osijek	147.338,49	447.281,54		594.620,03
12	III. gimnazija Osijek, Osijek	188.449,68	477.594,92		666.044,60
13	Medicinska škola Osijek, Osijek	166.288,22	298.972,80		465.261,02
14	Poljoprivredna i veterinarska škola Osijek, Osijek	143.242,43	607.037,55		750.279,98
15	Graditeljsko geodetska škola Osijek, Osijek	153.404,65	826.981,58		980.386,23
16	Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Ruđera Boškovića, Osijek	164.760,00	997.812,61		1.162.572,61
17	Ekonomska i upravna škola Osijek, Osijek	228.345,24	690.143,64		918.488,88
18	Ugostiteljsko-turistička škola, Osijek	194.866,45	1.061.181,32	679.540,45	1.935.588,22
19	Obrtnička škola Osijek, Osijek	157.089,12	576.084,75		733.173,87
20	Trgovačka i komercijalna škola "Davor Milas", Osijek	171.599,38	833.738,27	1.083.684,73	2.089.022,38
21	Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek, Osijek	138.402,92	640.284,24		778.687,16
22	Škola za osposobljavanje i obrazovanje "Vinko Bek" Osijek, Osijek	89.473,88	126.449,11	164.881,45	380.804,44
23	Srednja škola Valpovo, Valpovo	231.957,01	1.134.853,89		1.366.810,90
24	Srednja škola Isidora Kršnjavoga Našice, Našice	325.644,06	1.257.162,05		1.582.806,11
25	Srednja škola Josipa Kozarca Đurđenovac, Đurđenovac	92.387,13	232.381,47		324.768,60
26	Srednja škola Dalj, Dalj	89.291,95	357.971,67		447.263,62
27	Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti Osijek	121.715,35	360.711,47		482.426,82
28	Glazbena škola Franje Kuhača Osijek, Osijek	147.293,96	223.768,96		371.062,92
29	Učenički dom "Hrvatskoga radiše" Osijek, Osijek	0,00	140.448,81	934.793,70	1.075.242,51
30	Srednjoškolski đачki dom Osijek, Osijek	0,00	65.012,17	720.046,31	785.058,48
	Ukupno	4.671.048,61	17.901.645,67	3.582.946,64	26.155.640,92

Tablica 9. **REALIZACIJA MATERIJALNIH I FINANCIJSKIH RASHODA U SREDNJIM ŠKOLAMA I UČENIČKIM DOMOVIMA PREMA STRUKTURI RASHODA U 2013. GODINI**

Račun	Naziv srednje škole/doma	Financijski plan materijalnih i financijskih rashoda	Utrošeno	Razlika
3211	Službena putovanja	403.812,00	390.022,49	13.789,51
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	57.029,00	47.741,80	9.287,20
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima	45.800,00	43.156,00	2.644,00
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.419.399,99	1.409.996,13	9.403,86
3222	Materijal i sirovine	782,88	1.799,69	-1.016,81
3223	Energija	4.427,07	4.937,53	-510,46
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i inv.održavanje	303.489,18	298.248,22	5.240,96
3225	Sitni inventar i auto gume	53.363,46	50.474,64	2.888,82
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	27.564,35	25.970,85	1.593,50
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	624.459,82	613.584,70	10.875,12
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	195.555,25	193.708,28	1.846,97
3233	Usluge promidžbe i informiranja	52.099,25	49.973,82	2.125,43
3234	Komunalne usluge	827.781,21	825.123,88	2.657,33
3235	Zakupnine i najamnine	20.250,00	22.621,10	-2.371,10
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	92.835,26	88.736,37	4.098,89
3237	Intelektualne i osobne usluge	54.274,87	54.649,32	-374,45
3238	Računalne usluge	144.236,30	143.702,32	533,98
3239	Ostale usluge	171.796,49	169.679,02	2.117,47
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	16.080,00	15.856,30	223,70
3292	Premije osiguranja	14.154,24	13.940,73	213,51
3293	Reprezentacija	83.609,23	80.183,80	3.425,43
3294	Članarine	8.620,00	8.620,00	0,00

3295	Pristojbe i naknade	4.685,00	4.110,00	575,00
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	106.952,40	102.497,91	4.454,49
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	11.049,90	9.711,48	1.338,42
3433	Zatezne kamate	142,85	72,23	70,62
3434	Ostali nespomenuti financijski rashodi	2.000,00	1.930,00	70,00
	UKUPNO OSNOVNI PROGRAM OBRAZOVANJA - PREMA OPSEGU PROGRAMA	4.746.250,00	4.671.048,61	75.201,39
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	6.653.112,00	6.648.766,19	4.345,81
3222	Materijal i sirovine	759.351,00	917.658,96	-158.307,96
3223	Energija	9.120.958,00	8.763.174,99	357.783,01
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	492.090,00	531.013,42	-38.923,42
3234	Komunalne usluge	496.321,00	482.017,67	14.303,33
3235	Zakupnine i najamnine	568.858,00	533.081,25	35.776,75
3239	Ostale usluge	13.901,00	12.802,12	1.098,88
3292	Premije osiguranja	13.548,00	13.131,07	416,93
	UKUPNO OSNOVNI PROGRAM OBRAZOVANJA - PREMA STVARNOM TROŠKU	18.118.139,00	17.901.645,67	216.493,33
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	79.400,00	73.442,57	5.957,43
3222	Materijal i sirovine	2.838.520,00	2.813.665,29	24.854,71
3223	Energija	547.500,00	527.477,88	20.022,12
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i inv.održavanje	54.650,00	54.638,20	11,80
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	68.800,00	68.748,75	51,25
3234	Komunalne usluge	44.500,00	43.400,41	1.099,59
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	1.730,00	1.573,54	156,46
	UKUPNO SMJEŠTAJ I PREHRANA UČENIKA U UČENIČKIM DOMOVIMA	3.635.100,00	3.582.946,64	52.153,36
	SVEUKUPNO	26.499.489,00	26.155.640,92	343.848,08

3. IZVJEŠĆE O FINANCIRANJU SREDNJIH ŠKOLA I UČENIČKIH DOMOVA ZA RAZDOBLJE 01.01. - 30.06.2014. GODINE

Na temelju članka 143. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2014. godini ("Narodne novine" broj 7/14.). Na temelju ove Odluke utvrđena su i bilančna prava za sljedeće vrste rashoda u Osječko-baranjskoj županiji i to:

- Materijalni i financijski rashodi 22.064.389,00 kn
- Materijalni i financijski rashodi za učeničke domove (smještaj i prehrana učenika) 3.578.400,00 kn
- Rashodi za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja i rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini 6.714.847,00 kn

Temeljem navedenih kriterija, materijalni i financijski rashodi za srednje školstvo Osječko-baranjske županije ostali su nepromijenjeni u odnosu na prethodnu godinu.

Kriterij za utvrđivanje bilančnih prava za rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini i rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja škola je broj učenika, broj razrednih odjela i broj građevina. Ukupna godišnja bilanca sredstava za nabavu proizvedene dugotrajne imovine, dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini, te materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja srednjih škola u 2014. godini iznosi 6.714.847,00 kuna.

Sredstva za financiranje decentraliziranih funkcija srednjih škola i učeničkih domova županije i Grad Zagreb ostvaruju se iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 2,2%.

Budući da Osječko-baranjska županija, kao i većina županija ne može ostvariti bilancirana sredstva iz navedene stope izdvajanja, razliku do ukupno bilanciranih sredstava ostvaruju iz pozicije pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2014. godinu.

Na temelju točke V. Odluke Vlade Republike Hrvatske, Skupština Osječko-baranjske županije donijela je Odluku o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija srednjih škola i učeničkih domova u 2014. godini, uvažavajući veličinu škole i specifičnosti programa koja škola provodi.

Utrošena sredstva za pokriće materijalnih i financijskih rashoda srednjih škola i učeničkih domova za razdoblje I.-VI. mjesec 2014. godine prikazana su u tablici broj 10., a planirana sredstva u 2014. godini i utrošena sredstva za razdoblje I.-VI. mjesec 2014. godine prema strukturi rashoda prikazana su u tablici broj 11. Struktura i visina sredstava planirana za pokriće troškova smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima u 2014. godini utrošena u promatranom razdoblju prikazana su u tablici broj 12.

Tablica 10. RASPORED UTROŠENIH SREDSTAVA ZA MATERIJALNE I FINANCIJSKE RASHODE SREDNJIH ŠKOLA I UČENIČKIH DOMOVA ZA RAZDOBLJE OD I. DO VI. MJESECA 2014. GODINE

Red. br.	Naziv srednje škole/doma	Materijalni i financijski rashodi		Smještaj i prehrana učenika	Ukupno
		Opći rashodi	Namjenski rashodi		
1	Gimnazija Beli Manastir, Beli Manastir	31.044,29	248.271,18		279.315,47
2	Prva srednja škola Beli Manastir, Beli Manastir	66.214,73	275.921,76		342.136,49
3	Druga srednja škola Beli Manastir, Beli Manastir	78.008,51	344.249,62		422.258,13
4	Srednja škola Donji Miholjac, Donji Miholjac	70.925,47	231.491,20		302.416,67
5	Ekonomska škola "Braća Radić", Đakovo	89.113,45	261.593,73		350.707,18
6	Gimnazija A.G.Matoša, Đakovo	98.155,96	126.002,80		224.158,76
7	Srednja strukovna škola Antuna Horvata, Đakovo	140.038,38	218.575,70		358.614,08
8	Elektrotehnička i prometna škola Osijek, Osijek	77.522,15	447.434,48		524.956,63
9	Strojarska tehnička škola Osijek, Osijek	63.553,07	310.114,11		373.667,18
10	I. gimnazija Osijek, Osijek	59.070,04	229.669,91		288.739,95
11	II. gimnazija Osijek, Osijek	49.910,12	181.943,48		231.853,60
12	III. gimnazija Osijek, Osijek	94.883,98	206.556,48		301.440,46
13	Medicinska škola Osijek, Osijek	81.868,71	99.174,04		181.042,75
14	Poljoprivredna i veterinarska škola Osijek, Osijek	66.062,59	263.374,93		329.437,52
15	Graditeljsko geodetska škola Osijek, Osijek	78.652,74	383.815,04		462.467,78
16	Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Ruđera Boškovića, Osijek	97.144,68	445.734,06		542.878,74
17	Ekonomska i upravna škola Osijek, Osijek	86.526,97	315.224,28		401.751,25
18	Ugostiteljsko-turistička škola, Osijek	105.541,67	489.632,35	530.531,04	1.125.705,06
19	Obrtnička škola Osijek, Osijek	63.355,64	260.243,53		323.599,17
20	Trgovačka i komercijalna škola "Davor Milas", Osijek	72.920,71	392.074,44	524.256,76	989.251,91
21	Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek, Osijek	63.414,52	272.392,69		335.807,21
22	Škola za osposobljavanje i obrazovanje "Vinko Bek" Osijek, Osijek	20.588,52	63.280,53	57.199,21	141.068,26

23	Srednja škola Valpovo, Valpovo	101.227,89	471.119,05		572.346,94
24	Srednja škola Isidora Kršnjavoga Našice, Našice	156.079,90	501.357,58		657.437,48
25	Srednja škola Josipa Kozarca Đurdenovac, Đurdenovac	46.882,05	103.528,69		150.410,74
26	Srednja škola Dalj, Dalj	33.086,26	95.070,99		128.157,25
27	Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti Osijek	110.000,00	122.645,00		232.645,00
28	Glazbena škola Franje Kuhača Osijek, Osijek	46.751,11	110.170,34		156.921,45
29	Učenički dom "Hrvatskoga radiše" Osijek, Osijek	0,00	34.683,22	386.445,66	421.128,88
30	Srednjoškolski đачki dom Osijek, Osijek	0,00	25.512,00	418.571,17	444.083,17
	Ukupno	2.148.544,11	7.530.857,21	1.917.003,84	11.596.405,16

Tablica 11. **REALIZACIJA MATERIJALNIH I FINACIJSKIH RASHODA U SREDNJIM ŠKOLAMA ZA RAZDOBLJE OD I. DO VI. MJESECA 2014. GODINE U ODNOSU NA GODIŠNJI PLAN**

Red. br.	Vrsta rashoda	Plan za 2014. godinu	UKUPNO realizirano za razdoblje od I. do VI. mjeseca 2014. godine	Postotak realizacije u odnosu na plan
1	Službena putovanja	374.336,00	217.740,17	58,17%
2	Stručno usavršavanje zaposlenika	149.425,00	27.699,50	18,54%
3	Ostale naknade troškova zaposlenima	51.178,00	30.493,64	59,58%
4	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.165.070,00	589.753,04	50,62%
5	Materijal i sirovine	2.000,00	0,00	0,00%
6	Energija	660,00	0,00	0,00%
7	Materijal i dijelovi za tekuće i inv.održavanje	216.600,00	101.048,09	46,65%
8	Sitni inventar i auto gume	59.208,24	39.525,63	66,76%
9	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	26.606,00	12.696,18	47,72%
10	Usluge telefona, pošte i prijevoza	570.932,56	252.383,23	44,21%
11	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	137.726,25	59.616,33	43,29%
12	Usluge promidžbe i informiranja	35.025,00	15.311,00	43,71%
13	Komunalne usluge	793.420,00	392.054,23	49,41%
14	Zakupnine i najamnine	20.000,00	11.317,57	56,59%
15	Zdravstvene i veterinarske usluge	81.021,95	31.397,96	38,75%
16	Intelektualne i osobne usluge	61.650,00	32.410,54	52,57%
17	Računalne usluge	97.696,00	51.403,18	52,62%
18	Ostale usluge	158.040,00	73.419,26	46,46%
19	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	9.140,00	8.700,20	95,19%
20	Premije osiguranja	17.437,00	12.439,11	71,34%
21	Reprezentacija	79.303,00	31.731,77	40,01%
22	Članarine	8.900,00	4.400,00	49,44%
23	Pristojbe i naknade	1.350,00	467,50	34,63%
24	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	74.297,00	40.045,09	53,90%
25	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	8.912,00	2.175,00	24,41%
26	Zatezne kamate	306,00	22,14	7,24%
27	Ostali nespomenuti financijski rashodi	25.610,00	293,75	1,15%
28	Tekuće donacije u novcu	111.550,00	110.000,00	98,61%
	UKUPNO OSNOVNI PROGRAM OBRAZOVANJA - PREMA OPSEGU PROGRAMA	4.337.400,00	2.148.544,11	49,54%

1	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	6.558.000,00	2.315.773,75	35,31%
2	Materijal i sirovine	608.322,00	283.817,07	46,66%
3	Energija	8.932.781,00	4.136.166,64	46,30%
4	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	227.600,00	139.883,48	61,46%
5	Komunalne usluge	502.003,00	221.151,34	44,05%
6	Zakupnine i najamnine	530.503,00	310.712,50	58,57%
7	Ostale usluge	15.242,00	0,00	0,00%
8	Premije osiguranja	14.874,00	707,43	4,76%
9	Tekuće donacije u novcu	337.664,00	122.645,00	36,32%
	UKUPNO OSNOVNI PROGRAM OBRAZOVANJA - PREMA STVARNOM TROŠKU	17.726.989,00	7.530.857,21	42,48%
	SVEUKUPNO	22.064.389,00	9.679.401,32	43,87%

Tablica 12. **SMJEŠTAJ I PREHRANA UČENIKA U UČENIČKIM DOMOVIMA - PLANIRANO I OSTVARENO ZA RAZDOBLJE I. - VI. 2014. GODINE PREMA STRUKTURI RASHODA**

Red. br.	Vrsta rashoda	Planirano u 2014. godini	Ostvareno u razdoblju I.-VI. 2014. godine	% ostvarenja u odnosu na plan
1	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	71.800,00	31.459,95	43,82%
2	Materijal i sirovine	2.791.700,00	1.482.257,21	53,10%
3	Energija	525.500,00	328.039,27	62,42%
4	Materijal i dijelovi za tekuće i inv.održavanje	53.800,00	1.202,96	2,24%
5	Sitan inventar	6.700,00	2.311,59	34,50%
6	Usluge telefona, pošte i prijevoza	10.800,00	1.764,70	16,34%
7	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	71.650,00	31.129,37	43,45%
8	Komunalne usluge	44.000,00	38.004,85	86,37%
9	Zdravstvene i veterinarske usluge	1.750,00	833,94	47,65%
10	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	700,00	0,00	0,00%
	Ukupno	3.578.400,00	1.917.003,84	53,57%

IV. IZGRADNJA I ODRŽAVANJE OBJEKATA U ŠKOLSTVU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE ZA 2013. GODINU

1. KAPITALNI PROJEKTI

Svake godine Vlada Republike Hrvatske donosi Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava te financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba u školstvu. U Odlukama je predviđena visina sredstava za kapitalne projekte te za opremu i investicijsko održavanje po županijama, odnosno gradovima koji su preuzeli financiranje školstva. Na temelju članka 143. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o kriterijima i mjerilima za osiguravanje minimalnog financijskog standarda javnih potreba u školstvu u 2013. godini ("Narodne novine" broj 29/13. i 108/13.).

U 2013. godini utrošen je iznos decentraliziranih sredstava u visini od 6.222.944,01 kuna za izgradnju poslovnih objekata osnovnih škola Osječko-baranjske županije i iznos u visini od 1.440.999,60 kuna za opremu osnovnih škola Osječko-baranjske županije. Također je Osječko-baranjska županija iz svojih izvornih sredstava utrošila iznos od 2.948.042,53 kuna za izgradnju

poslovnih objekata osnovnih škola. U 2013. godini utrošen je iznos decentraliziranih sredstava u visini od 1.150.000,00 kuna za izgradnju poslovnih objekata srednjih škola Osječko-baranjske županije i iznos u visini od 499.999,00 kuna za opremu srednjih škola Osječko-baranjske županije. Također je Osječko-baranjska županija iz svojih izvornih sredstava utrošila iznos od 1.551.957,00 kuna za izgradnju poslovnih objekata srednjih škola.

U tablicama je naveden utrošak sredstava za kapitalne projekte u osnovnim i srednjim školama kako slijedi:

Tablica 13. POSLOVNI OBJEKTI U OSNOVNIM ŠKOLAMA

R. br.	NAZIV OSNOVNE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	PLANSKA VRIJEDNOST PROJEKTA	UTROŠENI IZNOS U 2013. DECENTRALIZIRANA SREDSTVA	UTROŠENI IZNOS U 2013. IZVORNA SREDSTVA
1.	OŠ Drenje, Drenje	izgradnja nove škole	11.700.000,00	50.248,88	0,00
2.	OŠ Hinka Juhna Podgorač	izgradnja športske dvorane	6.500.000,00	1.652.732,60	0,00
3.	OŠ "Matija Gubec", Piškorevci	izgradnja športske dvorane	4.100.000,00	68.125,00	0,00
4.	OŠ Popovac, Popovac	izgradnja športske dvorane	3.800.000,00	57.508,50	0,00
5.	OŠ J.A. Čolnća Đakovo PŠ Satnica Đakovačka	izgradnja športske dvorane	4.000.000,00	792.672,28	749.999,95
6.	OŠ V. Nazora Feričanci PŠ Donja Motičina	izgradnja športske dvorane	4.000.000,00	1.273.014,75	698.042,61
7.	OŠ Hrvatski sokol Podgajci Podravski	izgradnja športske dvorane	4.000.000,00	1.570.587,11	0,00
8.	OŠ "Dr. Franjo Tuđman" Beli Manastir	ugradnja dizala	450.000,00	322.668,75	0,00
9.	OŠ Ante Starčevića Viljevo PŠ Ivanovo	izgradnja nove škole	1.650.000,00	265.169,89	1.499.999,97
10.	OŠ "M. Gubec" Magadenovac PŠ Marijanci	izgradnja nove škole	5.000.000,00	170.216,25	0,00
Ukupno:			45.200.000,00	6.222.944,01	2.948.042,53
SVEUKUPNO PLAN 2013.					9.170.986,54

Tablica 14. OSNOVNA OPREMA U OSNOVNIM ŠKOLAMA

R. br.	NAZIV OSNOVNE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	PLANSKA VRIJEDNOST PROJEKTA	UTROŠENI IZNOS U 2013. DECENTRALIZIRANA SREDSTVA
1.	OŠ Drenje, Drenje	oprema škole i športske dvorane	625.000,00	623.120,35
2.	OŠ "Matija Gubec", Piškorevci	opremanje športske dvorane	191.000,00	190.658,75
3.	OŠ Popovac, Popovac	opremanje športske dvorane	185.000,00	184.885,00

4.	OŠ Ante Starčevića Viljevo PŠ Ivanovo	oprema škole	140.000,00	129.858,75
5.	Opremanje osnovnih škola	školski namještaj i oprema	300.000,00	312.476,75
		Ukupno:	1.441.000,00	1.440.999,60

Tablica 15. POSLOVNI OBJEKTI U SREDNJIM ŠKOLAMA

R. br.	NAZIV SREDNJE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	PLANSKA VRIJEDNOST PROJEKTA	UTROŠENI IZNOS U 2013. DECENTRALIZIRANA SREDSTVA	UTROŠENI IZNOS U 2013. IZVORNA SREDSTVA
1.	Medicinska škola Osijek	dogradnja novog objekta	10.000.000,00	660.575,00	1.551.957,00
2.	Elektrotehnička i prometna škola Osijek	ugradnja dizala	450.000,00	489.425,00	0,00
		Ukupno:	10.450.000,00	1.150.000,00	1.551.957,00
		SVEUKUPNO PLAN 2013.			2.701.957,00

Tablica 16. OSNOVNA OPREMA U SREDNJIM ŠKOLAMA

R. br.	NAZIV SREDNJE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	UKUPNO PLANIRANI IZNOS	UTROŠENI IZNOS U 2013.
1.	Opremanje srednjih škola	školski namještaj i oprema	500.000,00	499.999,00
		Ukupno:	500.000,00	499.999,00

2. TEKUĆE I INVESTICIJSKO ODRŽAVANJE

2.1. Osnovne škole

Odlukom o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2013. godini utvrđena su sredstva u iznosu 3.349.825,00 kuna za rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja osnovnih škola u Osječko-baranjskoj županiji za 2013. godinu.

Na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini utrošena su decentralizirana sredstva za investicijsko održavanje osnovnih škola u iznosu od 2.136.883,29 kuna, za nadzor nad izvođenjem radova u iznosu 60.000,00 kuna i za tekuće održavanje u iznosu 1.152.913,07 kuna, što ukupno iznosi 3.349.796,36 kuna. Također je Osječko-baranjska županija iz svojih izvornih sredstava utrošila iznos od 148.617,08 kuna za tekuće održavanje osnovnih škola.

Tablica 17. INVESTICIJSKO ODRŽAVANJE U OSNOVNIM ŠKOLAMA

R. br.	NAZIV OSNOVNE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	UTROŠENI IZNOS
1.	OŠ M.P. Katančića, Valpovo	PŠ Nard uređenje učionice, popravak pročelja	71.432,88
2.	OŠ Bilje, Bilje	popravak krova	523.492,75
3.	OŠ I.B. Mažuranić Koška	hidrantska mreža	131.250,00
4.	OŠ Miroslava Krleže, Čepin	popravak krova	101.582,50

5.	OŠ "M. Gubec" Magadenovac	popravak krova	287.191,10
6.	OŠ "I.G. Kovačić", Đakovo	popravak krova	101.988,75
7.	OŠ I.B. Mažuranić Koška	popravak krova	49.056,25
8.	OŠ H.Juhna Podgorač	PŠ Poganovci popravak krova	103.654,44
9.	OŠ Darda, Darda	popravak krova	124.486,25
10.	OŠ Zmajevac, Zmajevac	PŠ Suza popravak krova	99.525,31
11.	OŠ Vladimir Nazor Čepin, Čepin	popravak krova	105.960,00
12.	OŠ Milka Cepelića Vuka	popravak krova	93.624,31
13.	OŠ "A. Harambašić", D. Miholjac	izmjena kotlova centralnog grijanja	121.770,00
14.	OŠ J.A. Čolnīća Đakovo	popravak krova	142.346,25
15.	OŠ Bratoljuba Klaića, Bizovac	popravak krova	79.522,50
Ukupno:			2.136.883,29

2.2. Srednje škole

Odlukom o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2013. godini utvrđena su sredstva u iznosu 2.206.725,00 kuna za rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja srednjih škola u Osječko-baranjskoj županiji za 2013. godinu te 268.998,00 kuna za iste namjene u učeničkim domovima.

Na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini utrošena su sredstva za investicijsko održavanje srednjih škola u iznosu od 1.375.607,04 kuna, za nadzor nad izvođenjem radova u iznosu 50.000,00 kuna i za tekuće održavanje u iznosu 780.429,67 kuna, što ukupno iznosi 2.206.036,71 kuna te za investicijsko održavanje učeničkih domova u iznosu od 124.230,25 kuna i za tekuće održavanje u iznosu 144.767,50 kuna, što ukupno iznosi 268.997,75 kuna.

Tablica 18. **INVESTICIJSKO ODRŽAVANJE U SREDNJIM ŠKOLAMA**

R. br.	NAZIV SREDNJE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	UTROŠENI IZNOS
1.	I. gimnazija Osijek	popravak sanitarija	72.880,00
2.	II. gimnazija Osijek	rekonstrukcija centralnog grijanja	128.146,25
3.	Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Ruđera Boškovića Osijek	adaptacija laboratorija	342.877,01
4.	Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek	adaptacija radionice	128.889,84
5.	SŠ Isidora Kršnjavoga Našice	izmjena stolarije	87.250,00
6.	Ekonomska škola "Braća Radić" Đakovo	izmjena kotla centralnog grijanja	335.692,00
7.	Prva srednja škola Beli Manastir	sanacija podova i stolarije	63.713,75
8.	Škola za osposobljavanje i obrazovanje "Vinko Bek" Osijek	popravak krova	70.685,69
9.	Druga srednja škola Beli Manastir	izmjena stolarije	145.472,50
Ukupno:			1.375.607,04

Tablica 19. **INVESTICIJSKO ODRŽAVANJE U UČENIČKIM DOMOVIMA**

R. br.	NAZIV UČENIČKOG DOMA	VRSTA I OPIS ULAGANJA	UTROŠENI IZNOS
1.	Učenički dom "Hrvatskoga radiše" Osijek	rekonstrukcija suterena	74.306,25
2.	Ugostiteljsko-turistička škola Osijek - dom učenika	popravak krova	49.924,00
Ukupno:			124.230,25

Planirani radovi u 2012. godini realizirani su prema planu, a višegodišnje investicije će biti realizirane u ugovorenim rokovima.

U 2013. godini završena je izgradnja novog objekta i športske dvorane OŠ Drenje, novog objekta OŠ Ante Starčevića Viljevo PŠ Ivanovo te novih športskih dvorana OŠ Popovac i OŠ "Matija Gubec", Piškorevci. Također su ugrađena dizala u OŠ "Dr. Franjo Tuđman" Beli Manastir i Elektrotehničku i prometnu školu Osijek. Nastavljena je izgradnja novih športskih dvorana u Podgoraču, Satnici Đakovačkoj, Donjoj Motičini i Podravskim Podgajcima te dogradnja Medicinske škole Osijek.

U tijeku 2013. godine započelo se s izradom projektne dokumentacije za novu OŠ "M. Gubec" Magadenovac PŠ Marijanci.

U prvoj polovici 2014. godine započela je izgradnja novog objekta OŠ "M. Gubec" Magadenovac PŠ Marijanci te su nastavljeni radovi na izgradnji novih športskih dvorana u Podgoraču, Satnici Đakovačkoj i Donjoj Motičini te dogradnja Medicinske škole Osijek.

V. ZAKLJUČAK

U Izvješću smo nastojali dati što kvalitetniji i sadržajni prikaz stanja u školstvu Osječko-baranjske županije u 2013. godini i za prvih 6 mjeseci 2014. godine, s aspekta odgojno-obrazovnih procesa i ustanova, preko financiranja školstva do izgradnje i održavanja objekata na području županije.

Višegodišnji problem smanjenja broja učenika, u ovoj godini je još izraženiji iako je Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja donio određena poboljšanja u svezi broja učenika u razrednim odjelima. Usporedimo li podatke o broju učenika od uvođenja decentralizacije, odnosno od 2001./2002. kada je u osnovne škole naše Županije bilo upisano 30.954 učenika, a u 2013./2014. upisano je 23.892 učenika, vidljivo je da osnovne škole Županije imaju 7.062 učenika ili za 22,8% manje učenika u odnosu na baznu 2001./2002. godinu. Situacija je ista i u sustavu srednjeg školstva, jer je od uvođenja decentralizacije u sustav srednjeg školstva od 2001. godine znatno smanjen broj učenika. Naime 2001./2002. školske godine bilo je 15.448 učenika u srednjem školstvu, a 2013./2014. školske godine upisano je 13.687 učenika, iz čega se može zaključiti da je u promatranom razdoblju 1.761 učenik manje. Prema važećem Državnom pedagoškom standardu u srednjoškolskom sustavu odgoja i obrazovanja optimalna škola je oko 400 učenika što znači da je nastalo smanjenje od 18 osnovnih optimalnih škola i 4 optimalne srednje škole. Vjerojatno bi taj pad broja učenika srednjih škola bio i veći da se u srednje škole naše Županije ne upisuju učenici iz drugih županija.

Osim problema smanjenja broja učenika uočen je i problem upisa učenika u određena proizvodna zanimanja, a koja su potrebna tržištu rada. Uočavajući navedeni problem, Osječko-baranjska županija se uključila u rješavanje na način da je donijela Odluku o stipendiranju učenika za deficitarna zanimanja. Već šestu godinu raspisuje se natječaj za stipendiranje učenika koji se opredjeljuju za deficitarna zanimanja. U 2013. godini ponudili smo 15 stipendija za deficitarna zanimanja zidar, vrtlar, tokar, tesar, stolar, bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom i krojač. Interes za stipendiju je bio velik, jer je bilo više prijava nego što se dodjeljuje stipendija.

Kod osnovnog i srednjeg školstva istaknut je problem nedostatka stručnih suradnika posebice defektologa, a dijelom i psihologa i pedagoga. Osječko-baranjska županija uključila se u rješavanje ovog problema na način da je u Proračunu osigurala sredstva za stipendiranje kadrova na razni visoke stručne sprema. Kako je najuočljiviji problem bio u nedostatku defektologa, Osječko-baranjska županija stipendirala je studente koji su se opredijelili za studij defektologije kroz stipendije za deficitarna zanimanja. U akademskoj godini 2013./2014. Osječko-baranjska županija je stipendirala 7 studenata koji se obrazuju za zanimanja iz područja defektologije, a to su logopedi, socijalni pedagozi

i edukacijski rehabilitatori. Određeni broj defektologa po završetku studija stavio se na raspolaganje Županiji no zapošljavanje nije lako ostvarivo budući da Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta teško odobrava nova zapošljavanja. Ukoliko bi Ministarstvo dopustilo zapošljavanje u pedagoško razvojnoj službi bio bi bitno umanjen problem defektologa, a riješen problem psihologa i pedagoga.

Poteškoće koje smo konstatirali u Izvješću, a odnose se na realizaciju nastave u školama moguće je riješiti angažiranjem svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa, kao i nadležnih službi Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta koje se bavi organizacijom nastave, nadzorom nad organizacijom nastave i kvalitetom provođenja same nastave.

U Izvješću smo nastojali dati što kvalitetniji i sadržajniji prikaz stanja u školstvu Osječko-baranjske županije u 2013. godini i za prvih 6 mjeseci 2014. godine.

Što se tiče financijskog poslovanja škola u 2013. godini možemo konstatirati da niti jedna škola nije poslovala s gubitkom. U okviru decentraliziranih funkcija, školama se osigurava minimalni financijski standard. Za ilustraciju stanja u školstvu ističemo da je u postupku decentralizacije školstva 32 grada u Republici Hrvatskoj preuzelo financiranje školstva. No, u našoj Županiji samo je jedan grad i to Grad Osijek preuzeo financiranje 20 osnovnih škola, a 51 osnovnu školu i 30 srednjih škola uključujući i 2 samostalna učenička doma financira Osječko-baranjska županija.

Ukupno bilancirana sredstva za decentralizirane funkcije osnovnog školstva u 2013. godini iznosila su 48.570.189,00 kn. Osječko-baranjska županija za decentralizirane funkcije osnovnog školstva ostvarila je 4.659.807,60 kn prihoda iz dodatnog udjela poreza na dohodak (izvorni prihodi) što u ukupnoj strukturi prihoda iznosi 9,59%, a s pozicije pomoći izravnjanja ostvareno je 43.383.581,59 kn što iznosi 90,41%. Od ukupno bilanciranih sredstava za decentralizirane funkcije osnovnog školstva za materijalne i financijske rashode planirano je 37.556.419,00 kuna, a ostalo je neutrošeno 526.769,81 kunu. Navedena sredstva nisu raspoređena zbog toga što određeni planirani rashodi nisu ostvareni, odnosno nisu došli na naplatu. Neutrošena sredstva uplaćena su na račun državnog proračuna Republike Hrvatske.

Analizom rashoda uočavamo da u osnovnim školama energenti, prijevoz učenika, održavanje prostora i opreme iznose 30.098.244,38 kuna što čini 81,28% ukupnih rashoda u 2013. godini što znači da se radi o minimalnom financijskom standardu. Rashodi za usavršavanje nastave (službena putovanja, stručno usavršavanje, usluge promidžbe i informiranja, ostale naknade troškova zaposlenima i zakupnine) iznose 1.144.522,57 kn što je 3,09% ukupnih rashoda, a koji nisu dostatni za kvalitetno usavršavanje i praćenje novih standarda u povećanju znanja i stručnosti zaposlenika. Da bi škole pratile suvremena postignuća i da bi bile mjesta stjecanja kvalitetnog odnosno vrhunskog znanja trebaju više sredstava uopće, a posebice za stručno usavršavanje nastavnika. Dobri rezultati postižu se zahvaljujući ljudskoj komponenti.

Utrošena sredstva za decentralizirane funkcije srednjeg školstva u 2013. godini iznosila su 30.280.674,38 kuna. Osječko-baranjska županija ostvarila je iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 2,2% iznos u visini od 9.836.303,62 kn ili 32,48%. Iz pozicije pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu ostvarena su sredstva u visini od 20.444.370,73 kn ili 67,52%. Od ukupno bilanciranih sredstava za decentralizirane funkcije srednjeg školstva za materijalne i financijske rashode srednjih škola i učeničkih domova planirano je 26.499.489,00 kuna. Od toga je iznos od 343.848,08 kuna ostao neutrošen.

U strukturi materijalnih i financijskih rashoda srednjih škola i učeničkih domova u 2013. godini troškovi prijevoza djelatnika na posao i s posla i troškovi energenata iznose 15.411.941,18 kn što čini 67,41% ukupno bilanciranih sredstava. Stoga možemo zaključiti da se ovakvim načinom financiranja osiguravaju sredstva samo za minimalni financijski standard srednjih škola i učeničkih domova bez mogućnosti daljnjeg razvoja i povećanja standarda.

Osječko-baranjska županija u cilju ravnomjernog razvoja svih škola na području Županije nastoji zadovoljiti potrebe i interese svih škola, te iz godine u godinu izgradnjom kapitalnih objekata, investicijskim održavanjem i nabavom nove opreme postupno se poboljšava standard u školstvu.

Za kapitalne investicije, investicijsko i tekuće održavanje 204 objekta u osnovnom školstvu, 61 objekta srednjeg školstva i 2 samostalna učenička doma, Osječko-baranjska županija osim decentraliziranih sredstava, osigurava sredstva i iz drugih izvora. Uglavnom su to programi vezani uz Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije te Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Sredstva namijenjena za decentralizirane funkcije nisu bila dostatna za osiguranje prostornih i materijalnih uvjeta kakve trenutno imamo u našim školama. S obzirom na veliki broj objekata o kojima Županija mora skrbiti, ostaje još puno toga za učiniti u sustavu školstva. Osječko-baranjska županija i dalje će se truditi podizati standard u školstvu, ne samo sredstvima vlastitog proračuna za decentralizirane funkcije, nego i osiguravanjem sredstava iz svih izvora koji nam budu dostupni.